

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

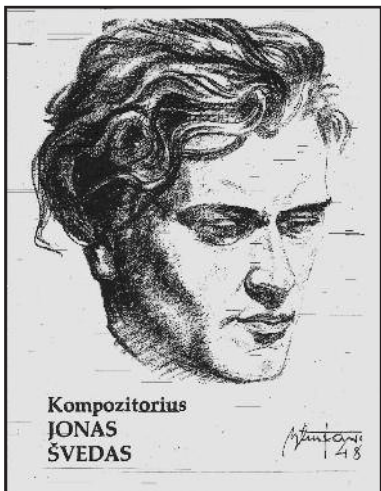
ANTRADIENIS – TUESDAY, SPALIO – OCTOBER 16, 2012 • Vol. CIII Nr. 122

Kaina 1 dol.

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 10-15-12

PERIODICALS

ŠIAME NUMERYJE:

**Kompozitoriaus knygos
belaukiant – 5 psl.**

- **Tema: Seimo rinkimai – 2-3**
- **Lietuviška kasdienybė – 3**
- **Detroit, MI pagerbtas Maironis – 4**
- **Lietuviškos tradicijos puoselėjamos ir už poliarinio rato – 4-5**
- **Vokietijos Vienybės proga – Kanados lietuvių kalba – 5, 9**
- **Šventadienis – 8**
- **Pagėgiuose, Rambyne, Bitėnuose – 8**
- **Paskutinė kadencija (69) – 9**
- **Paroda apie „Titaniką“ tebejaudina lankytojus – 10**
- **„Tikrai ne dėl savęs gyveno“ – 11**

Valiutų santykis
1 USD — 2,67 LT
1 EUR — 3.45 LT

Seimo rinkimuose balsavo apie 6,000 užsienyje gyvenančių LR piliečių

Vilnius (BNS) – Išankstiniais Vyriausiosios rinkimų komisijos (VRK) duomenimis, per spalio 14 d. vykusius rinkimus į Seimą jau išrinkti 73 parlamentarai, iš kurių 3 pelnė mandatus vienmandatėse rinkimų apygardose. Vienmandatėse apygardose pirmajame rinkimų rate į Seimą išrinkti: Socialdemokratų partijos vadovas Algirdas Butkevičius, nugalėjęs Vilkaviškio apygardoje, Darbo partijos atstovė Virginija Baltraitienė, laimėjusi Kėdainių apygardoje, ir Lenkų rinkimų akcijos atstovas Leonardas Talmontas, laimėjęs Vilniaus-Šalčininkų apygardoje. Naujamiesčio vienmandatėje apygardoje, kurioje balsavo užsienyje gyvenantys Lietuvos Respublikos piliečiai, kandidatas nebuvo išrinktas. Čia balsavę lietuviai daugiausiai palaikė konservatorę Ireną Degutienę (per 43 proc.), „Drašos kelio“ kandidatę Neringą Venckienę surinko daugiau kaip 13 proc. balsų. VRK duomenimis, užsienyje balsavo netoli 6,000 rinkėjų, dar nėra rezultatų iš Rusijos, Jungtinės Karalystės, Airijos, Ispanijos, Turkijos ir Prancūzijos ambasadų.

Daugiamandatėje rinkimų apygardoje į Seimą pateko 7 partijų atstovai. Negalutiniais duomenimis, 17 Seimo mandatų uždirbo Darbo partija. Antroji likusi Socialdemokratų partija pelnė 16 mandatų, Tėvynės sąjunga-Lietuvos krikščionys demokratai (TS-LKD) – 12, Lietuvos Respublikos liberalų sąjūdis – 7, par-

Savo balsą šių metų Seimo rinkimuose galima buvo atiduoti ir Pasaulio lietuvių centre, Lemont, IL, veikusiame balsavimo punkte. **Dalios Cidzikaitės nuotr.**

tija „Drašos kelias“ – 7, partija Tvaroka ir teisingumas – 6, Lietuvos lenkų rinkimų akcija – 5. Užsienio lietuviai, negalutiniais duomenimis, daugiausiai balsavo už valdančiuosius konservatorius ir Liberalų sąjūdį, tačiau dar nėra balsavimo rezultatų iš gausiai lietuvių gyvenamų Jungtinės Karalystės, Airijos, Ispanijos, Norvegijos. VRK skelbiamais duomenimis iš kai kurių ambasadų, pirmauja TS-LKD su maždaug 37 proc. rinkėjų balsų, antri – Liberalų sąjūdis su maždaug 18 proc. balsų. „Drašos kelio“ partija užsienyje kol kas

turi per 9 proc. balsų, kaip ir socialdemokratai, Darbo partija – per 5 proc. balsų.

Z. Vaigausko duomenimis, spalio 14 d. Lietuvoje vykęs referendumas dėl naujos atominės elektrinės statybos įvyko, o referendumui teikta nuostata yra nepriimta. Negalutiniais duomenimis, 62,72 proc. rinkėjų nepritarė naujos atominės elektrinės statybai.

Spalio 28 d. Lietuvoje vyks antras Seimo rinkimų ratas. Pakartotinis balsavimas bus surengtas 68 rinkimų apygardose.

Pirmą kartą Lietuvoje lankosi Monako princas

Vilnius (ELTA) – Pirmą kartą į Lietuvą su oficialiu vizitu atvykęs Monako princas Albertas II ir princesė Charlene susitiko su šalies prezidentė Dalia Grybauskaitė. Į Prezidentūrą atvykusius garbingus svečius pasitiko garbės sargyba bei orkestro atliekamas Lietuvos himnas. Tai pirmas Monako vadovo apsilankymas mūsų šalyje. Lietuva diplomatinis santykius su šia valstybe užmezgė tik praėjusių metų balandį. Susitikime aptarti dvišaliai santykiai ir bendradarbiavimas tarptautinėse organizacijose. Viena svarbiausių pokalbio temų bus Lietuvos

Lietuvos prezidentė Dalia Grybauskaitė susitiko su Monako princu Albertu II. **ELTA nuotr.**

pasirengimas pirmininkavimui Europos Sąjungai 2013 m. bei ES ir Monako santykiai.

Valstybių vadovai taip pat aptarė ekonominę padėtį Europoje ir euro zonos problemas. Pasak prezidentės, šalia Prancūzijos išikūręs Monakas yra glaudžiai susijęs su Europos Sąjunga. Ši valstybė yra įsivedusi eura, yra Muitų sąjungos ir Šengeno narė, todėl ES viduje vykstantys politiniai ir ekonominiai procesai daro didelę įtaką ir Monakui.

R. Meilutytei – pasaulio taurės varžybų auksas ir bronz

Stokholmas (ELTA) – Londono olimpiinių žaidynių čempionė lietuvė Rūta Meilutytė pasaulio plaukimo taurės varžybų etape trumpajame (25 m) baseine Švedijos sostinėje Stokholme iškovojo antrąją pergalę. 15-metė Lietuvos plaukikė spalio 14 d. laimėjo 50 m plaukimo krūtine rungtį. R. Meilutytė baigiamosiose varžybose trečiuoju taku nuotolį įveikė per 29,96 sek. ir 0,62 sek. pagerino nuo 2011 m. spalio 23 d. sau pačiai priklausiusį Lietuvos rekordą.

100 m kompleksinio plaukimo rungtyje taip pat spalio 14 d. R. Meilutytė pelnė bronzos medalį. Pirmuoju taku plaukusi lietuvė nuotolį įveikė per 1 min. 0,65 sek. ir 1,54 sek. pagerino nuo 2011 m. spalio 23 d. sau pačiai priklausiusį Lietuvos rezultatą. Pusę atkarpos R. Meilutytė įveikė ketvirta. Nugalėjo 23-ųjų metų vengrė Katinka Hosszu (59,71 sek. Sidabras atiteko 20-metei Vokietijos atstovei Theresa Michalak (1.00,04).

DRAUGAS 4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

Redakcijos žodis

Spalio 15 d. švenčiama Pasaulinė švurių rankų diena nieko bendro neturi nei su kyšių davimu, nei su muštynėmis, nei su nesąžiningų kandidatų ėjimu į Lietuvos Seimą. Nešvarios rankos net ir sąžiningiausiam žmogui gali sukelti dizenteriją ir kitokias nemalonias ligas. Kadangi pasaulyje vis dar yra daugybė tokių, kurie nežino, kad, norint nesusirgti užkrečiamomis žarnyno ligomis, rankas prieš valgį plauti būtina, 2008 m. buvo sugalvota Jungtinių Tautų tarptautinė rankų plovimo diena. Statistika negailestinga – nuo žarnyno infekcinių ligų kasmet pasaulyje miršta apie 2,5 mln. žmonių, o dėl netinkamos rankų higienos – apie 90,000 žmonių (teigiama, kad tik apie 40 proc. gyventojų moka taisyklingai plauti rankas). Nustatyta, kad plaunant rankas su muilu nuo jų pašalinama beveik 95 proc. žmogui pavojingų bakterijų ir virusų. Tad tegyvuoja muilas!

Red. Laima Apanavičienė

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday and Saturday except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532. Tel.: 773-585-9500.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$150.00. Postmaster: Send address changes to

Draugas – 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5532

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiunčiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja. „Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV

metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klase: kasdien \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD)

metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00

• 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

oro paštu

metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00

į Lietuvą reguliariu paštu

metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA:

JAV

metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00

• 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD)

metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00

• 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

oro paštu

metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00

į Lietuvą reguliariu paštu

metams \$70.00

Vyriausioji redaktorė – Dalia Cidzikaitė
dalia.cidzikait@gmail.com
Kultūrinio šeštadienio priedo redaktorė –
Renata Šerelytė
rainbow.vilnius@gmail.com

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugoja. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

El. paštas:

rastine@draugas.org

skelbimai@draugas.org

administracija@draugas.org

TEMA: SEIMO RINKIMAI

Kai rašau šį trumpą komentarą, dar toli gražu ne iš visų rinkimų apylinkių yra pateikti duomenys. Vilniaus ir Kauno rezultatai dar keis padėti, bet ne tendencijas, kurios jau išryškėjo. Pabrėžiau, kad šių rinkimų baigties atspėti buvo beveik neįmanoma. Kai ką galima buvo nujausti. Džiaugiuosi ir apgailestauju, jog didžioji dalis nuojautų pasirodė esančios tikros.

Džiaugiuosi, kad Socialistinis liaudies Frontas, kurį galima vadinti didžiausiu mūsų pakantumo išbandymu, kurio retorika tiesiog nusi-kalstama, liko toli už borto. Taip pat džiugu, kad Kristinos Brazauskienės ir Vladimiro Romanovo politiniai UAB-ai nebuvo paklausūs. Prieš rinkimus sakiau, kad kuo toliau nuo valdžios reikėtų laikyti liberalcentristus. Džiaugiuosi, kad ši kompanija patyrė visišką nesėkmę, Algis Čaplikas atviravo Edmundui Jakilaičiui, kad Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos (FNTT) skandalas labai pakenkė jo vadovaudamos partijos įvaizdžiui. (Ar prisimenate, kaip Lauras Bielinis ir Vladimiras Laučius įrodinėjo, kad FNTT skandalas suteiks liberalcentristams politinius sparnus? Spręskite patys, ar jie taip sakė kaip tikri politiniai apžvalgininkai, ar kaip propagandistai.)

Apgailestauju, jog tiek mažai paramos gavo Nacionalinis susivienijimas „Už Lietuvą Lietuvoje“. Tegaliu pakartoti, jog čia nieko netikėto. Deja, iš tokių pamokų Lietuvoje niekaip nenorime mokytis. Artūro Zuoko nesėkmę po apsiuokimo su „Vilniečio kortele“ ir laukiant naujo šildymo sezono galima buvo nujausti taip pat. Prisipažįstu, tikėjausi, jog, nepaisant visų minėtų dalykų, jis surinks keliais procentais daugiau.

Pasitvirtino nuojauta ir dėl „Drąsos kelio“. Mane kiek stebino jo atstovų optimizmas, tačiau neįtikino ir aršių kritikų kalbos apie visišką krachą per rinkimus. Įvertinant,

Kelios pastabos, belaukiant galutinių rezultatų

ANDRIUS NAVICKAS

švelniai tariant, nelabai kokią rinkimų kampaniją ir akivaizdų Neringos Venckienės persitempimą, rezultatas neblogas. Tik labai neaišku, kas toliau.

Ypatingai stebina Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų (TS-LKD) laikysena ir džiugus kartojimas apie moralinę pergalę. Ar tai, kad valstybės vairas šiandien atiteks į Viktor Uspaskich ar žmogaus, kuriam jis turės didžiulę įtaką, rankas – yra moralinė pergalė? Ar svarbiausia tai, kad TS-LKD „grietinėle“ turės saugų darbą dar bent ketverius metus ir yra svarbiausias tikslas? Džiaugiuosi, jog nepasitvirtino mano niūriausi nuogastavimai, jog visiskai pasikartos 1992 metų scenarijus. Nepasikartojo, nes šiandien kairieji neturėtų vadovo, charizmatiškumu prilygstančio Algirdui Brazauskui. Susitelkusi į kovą su „Drąsos keliu“, TS nutiesė raudoną kilimą į valdžią darbiečiams ir Co. Juk ne taip seniai aukštas pareigas užimantys konservatoriai sakė, kad DP visai neblogas partneris.

Referendumo rezultatas – atskiras klausimas. Nelabai smagu, kai Andrius Kubilius ir Vytautas Landsbergis bando laviruoti, kad tai, jog tiek daug žmonių balsavo prieš, nelabai ką reiškia. Deja, bet reiškia mažiausiai tai, kad nesugebėjote mums argumentuotai paaiškinti, koks tai projektas, kaip jis vyks ir kokie bus jo padariniai. Daug žmonių pasijuto kvailinami lėkštų reklamų ir sureagavo atitinkamai. Dabar teks iš naujo permąstyti, kaip įtvirtinti energetinį savarankiškumą nuo Rusijos. Tiesa, kalbos apie tokį savarankiškumą, mantant, kas atėjo į valdžią, juokingos.

Netikėtas man – pakankamai geras Liberalų sąjūdžio pasirodymas.

Kadangi šios partijos darbai man neatrodo nei didingi, nei labai svarūs, tai esu linkęs pasveikinti juos, kad jiems pavyko gerai apgalvota rinkimų kampanija. Jie gali džiaugtis ir tuo, kad tapo liberalia jėga Nr. 1 ir dabar tegu liberalcentristai ar „zuokininkai“ galvoja, kaip prie jų prisigretinti.

Kas toliau? Pirmiausia, kelios politinėmis emocijomis pritvinkusios dienos ir pasiruošimas antrajam ratui. Tiesa, nepanašu, kad jis galės daug ką pakeisti. Tai rodo jau vien tai, kokie kandidatai į jį pateko. Tada lauksime Prezidentės Dalios Grybauskaitės sprendimo. Ji įrodė, kad, kai galvoja apie įvertinimus, būna labai pragmatiška. Vis dėlto labiausiai tikėtina, kad ji pasiūlys Algirdui Butkevičiui vadovauti Vyriausybei.

Praėjusios kadencijos Seimo silpniausia vieta buvo bedantė ir idėjų stokojanti opozicija. Ar bus kitaip kitoje kadencijoje? Spėju, kad taip. TS įrodė, kad sugeba būti veiklia opozicija. Manau, kad ir liberalams bus sveika permąstyti savo politines idėjas ir jas išgryninti.

Sunkiausia nuspėti „Drąsos kelio“ ateitį. Yra galimybė, jog jis subyrės į šipulius ir kiekvienas jų prisijungs prie kitų politinių jėgų. Daug sunkesnis kelias – burti tikrą, galin-gą sąjūdį, kuris įgalintų tautą pareikalauti savo teisių iš politikų.

Šiandien dar labai sunku kažką sakyti. Išbandymas valdžia, kad ir nedidele, kad ir buvimu opozicijoje, yra sudėtingas.

P.S. Kitame Seime stebėsime ne tik formalią daugumą ir opoziciją, bet ir pačias įvairiausias sąjungas atskirais klausimais. Pavyzdžiui, dėl šeimos sampratos tikslinimo. Nebus lengva įveikti socialdemokratų-liberalų pasipriešinimą, tačiau, išmin-tingai veikiant, įmanoma.

Bernardinai.lt

Nepritarus atominės elektrinės statyboms

Naujos atominės elektrinės (AE) statybai nepritarė daugiau kaip 62 proc. balsavusiųjų spalio 14 d., sekmadienį, įvykusiame patariamajame referendume. Preliminariais duomenimis referendumas įvyko – į jį atėjo 52,16 proc. rinkėjų, o išankstiniai duomenys iš 1,914 apylinkių (iš viso yra 2,017) rodo, kad yra akivaizdus AE priešininkų pranašumas – už naująją AE balsavo 34,07 proc., o prieš – 62,65 proc. referendumo dalyvių. Vienintelėje Zarasų-Visagino apygardoje, kurios teritorijoje norima statyti AE, daugiau buvo jėgainės statybos projekto rėmėjų – ten 65,26 proc. gyventojų pasisakė už jėgainę, o 31,94 proc. – prieš. Ignalinos-Švenčionių apygardoje rinkėjų balsai pasiskirstė atitinkamai – 46 proc. ir 50 proc. rinkėjų.

Dar Seimui paskelbus referendumą baimintasi, kad strategine VAE investuotoja pasirinkta „Hitachi“ gali atsisakyti dalyvauti projekte dėl perteklinės politinės rizikos. Šis klausimas visu aštrumu dar kartą kilo iš karto po referendumo. Tačiau „Hitachi“ atstovas teigia, jog referendume dėl naujos branduolinės Lietuvoje statybos žmonių pareikšta nuomonė te-

reiškia, kad diskusijos dėl Visagino atominės elektrinės (VAE) projekto tęsis: „Manome, kad Visagino atominės elektrinės projektas skatina energetinį saugumą Baltijos šalių regione, todėl ‘Hitachi’ ir ‘Hitachi-GE Nuclear Energy’ nuoširdžiai dirba VAE projekte. Lietuvos žmonių referendume pareikšta nuomonė reiškia, kad diskusija dėl VAE projekto tęsis, todėl „Hitachi“ yra pasirengusi naujam parlamentui, Vyriausybei ir Lietuvos gyventojams pateikti visą reikalingą informaciją apie projektą“, – BNS sakė „Hitachi“ komunikacijos vadovas Terry Kubo. Anot jo, „Hitachi“ laikosi visų ligšiolinių išipareigojimų savo technologijomis prisidėti prie Lietuvos energetinio saugumo stiprinimo.

Lietuvos prezidentė Dalia Grybauskaitė spalio 15 d. pareiškė, kad naujos atominės elektrinės nauda abejoja mažiau nei trečdalis iš visų balso teisę turinčių Lietuvos piliečių. Vienas iš „Hitachi“ vadovų Masaharu Hanyu rugsėjį Vilniuje žurnalistams sakė, jog bendrovė gerbs ir vykdys referendumo dėl naujos AE rezultatus.

Paaikšėjus referendumo rezultatams prie VAE projekto kviečiami pri-

sijungti latviai ir estai teigė visų pirma idėmiai stebėsiantys tolimesnius naujosios vyriausybės veiksmus. Kartu, BNS Latvijos ekonomikos ministerijos atstovė Avita Urpena pareiškė, kad Ryga ne tik atidžiai stebės pokyčius Lietuvoje, bet ir toliau su partneriais svarstys įvairias šio projekto puses. Jos teigimu, daugumos Lietuvos rinkėjų patariamajame referendume išreikštas neigiamas požiūris į naujos AE statybą Visagine gali gerokai pakeisti Lietuvos laikyseną dėl šio projekto įgyvendinimo. Pasak A. Urpena, Latvijos vyriausybė dėl Visagino AE projekto nuolat laikėsi tos pačios nuomonės – Ryga būtų pasirengusi dalyvauti projekte, jei jis būtų ekonomiškai pagrįstas ir komerciškai prasmingas.

Panašius nuogastavimus išdėstė ir Estijos ekonomikos ir susisiekimo ministras sakydamas, kad dabar svarbu tai, ką dėl naujos atominės elektrinės pasakys naujoji Lietuvos Vyriausybė. „Lietuvos gyventojai tarė savo svarų žodį. Lygiai taip pat svarbu ir tai, ką dėl projekto pasakys naujoji Lietuvos Vyriausybė“, – pareiškė Juhana Parts, komentuodamas sekmadienį Lietuvoje vykusio patariamąjo referendumo dėl naujos atominės elektrinės (AE) statybos Visagine rezultatus. Pasak ministro, Lietuvai siekiant suformuoti ilgalaikę nuomonę šiuo

Valstybė, kurioje daugėja milijonierių, turėtų būti laiminga, pažangi, perspektyvi. Dauguma mūsų greičiausiai įsivaizduojame, kad kuo daugiau milijonierių, tuo daugiau ir vidutinius atlyginimus uždirbančių. Tuo pačiu mažėja gretos tų, kurie tegauna minimalų atlygį arba gyvena vien iš socialinių pašalpų. Vadovaudamiesi tokia logika privalėtume džiūgauti ir tada, kai girdime pranešimus esą nuo 2000 m. gretos Lietuvos parlamentarų, kurių asmeninės pajamos viršija vieną milijoną litų, pagausėjo beveik 20-čia kartų. Paskutiniai duomenys byloja, jog į 2008–2012 m. Seimą pateko 40 parlamentarų milijonierių. O į naująjį, kuris pradės dirbti dar šį rudėnį, taikosi net apie 150 milijonierių. Beje, daugiausia milijonierių turi Socialdemokratų, Darbo ir Artūro Zuoko partijos.

Bet Lietuva juk nedžiūgauja, girdėdama apie gausėjančias milijonierių gretas. Ir negali džiūgauti. Mat milijonierių gretų augimas – geras dalykas tik tada, kai šalyje tuo pačiu metu mažėja ir bedarbių, ir skurstančiųjų, ir minimalų atlygį uždirbančiųjų, ir svajojančių apie galimybę išvykti į užsienį ieškant skalesnės duonos. Būtent tai būtų apie valstybės brandumą. Bet Lietuva nėra protingai surėdyta valstybė: gausėjant milijonierių gretoms, čia daugėja skurstančių, badaujančių, vargstančių bei emigruoti trokštančių žmonių.

Ką mums byloja tokia keista statistika? Darbo ir socialinių tyrimų instituto direktorius prof. dr. Boguslavas Gruževskis turi keletą duomenų, kurie leidžia susidaryti aiškesnę nuomonę apie lietuviškų ypatumų priežastis. Pirmiausiai pabandykime išsiaiškinti, kodėl iš Lietuvos taip gausiai emigruojama?

Išpūdis toks, kad Lietuvoje siautėtų karas, maras ar badas. O juk taip nėra. Net ir ekonominė krizė Lietuvai smogė ne pačiu skaudžiausiu lazdos galu. Tad emigracijos priežasčių reikėtų ieškoti visai kitur. Paprasčiausiai Lietuvai trūksta veiksmų, kurie civilizuotame demokratiniam pasaulyje įvardinami kaip „socialinis jautrumas” arba „socialinis solidarumas”. Darbo ir socialinių tyrimų instituto duomenimis, apie 60 proc. iš Lietuvos emigravusiųjų prieš išvykdamį turėjo darbą – arba pastovų, arba laikiną užsiėmimą. Dar apie 20 proc. emigravusiųjų buvo būtent tie jaunuoliai ir merginos, kurie Lietuvoje baigė mokslus bendrojo lavinimo mokyklose bei universitetuose ir išvyko į užsienį ieškoti ne tik darbo, bet ir patirties, perspektyvų. Ir tik 20 proc. emigravusiųjų sudarė būtent tikrieji bedarbiai, gyvenantieji iš socialinių pašal-

Lietuviška kasdienybė: emigruojame, skurstame, senstame

GINTARAS VISOCKAS

pų. Tad atkreiptinas dėmesys į aplinkybę, jog emigravusiųjų gretas sudaro ir ministerijų tarnautojai, ir mokytojai, ir kariškiai.

Ši aplinkybė leidžia, pasak prof. dr. Gruževskio, manyti, jog iš Lietuvos bėgama pirmiausia dėl per mažų atlyginimų. Bendraudamas su Lietuvos jaunuomene jis įsitikino, kad net ir darbo patirties neturintys vaikinai bei merginos nori uždirbti daugiau nei 1,000 Lt. Minimalus atlygis netenkina net baigusiųjų mokyklas ir universitetus. Esama net tokių jaunų žmonių, kurie į piniginę kas mėnesį norėtų įsidėti 1,500 Lt. dydžio atlyginimą.

Dar viena emigraciją skatinanti priežastis – daug blogo atnešusi aukštojo mokslo reforma. Kuo toliau, tuo labiau aiškėjo, jog valstybė vargu ar išsivers be apmokamo aukštojo mokslo. Bet šis klausimas Lietuvoje iškeltas pačiu nepalankiausiu metu ir pačiomis grubiausiomis formomis, beje, paniekinant bet kokius solidarumo principus. Apie mokslus svajojančiai jaunuomenei buvo pasakyta: mokslas – brangus malonumas. Studijuoti trokštantiesiems Lietuvos piliečiams nieko kito nebeliko, kaip skaičiuoti, kas naudingiau. Labai greitai paaiškėjo, kad mokslas D. Britanijos, Danijos, Vokietijos aukštosiose mokyklose – ir pigesnis, ir kokybiškesnis. Be to, baigus ten aukštuosius mokslus didesnės galimybės įsidarbinti ir džiaugtis dideliais atlyginimais.

Pasak prof. dr. Gruževskio, niekas nesiginčija, kad 2008–2011 m. Lietuvą, kaip ir visą Europos Sąjungą, ištiko didelė ekonominė krizė. Todėl emigracijos reiškinys neturėtų labai stebinti. Natūralu, kad žmonės ieško, kur galėtų daugiau uždirbti. Stebina tik itin dideli Lietuvos emigracijos tempai. Nors Estija ir Latvija taip pat negalėjo pasigirti išpūdingais ekonominiais rezultatais, bet iš mūsų kaimynių uždarbiauti svetur išvykdavo kur kas mažiau emigrantų nei iš Lietuvos. Šis faktas nerimą kelia dar ir dėl to, kad ekonominė padėtis Lietuvoje ne vienerius metus iš eilės buvo kur kas džiugesnė nei Latvijoje ir Estijoje. 2007 m. Lietuvos ekonomika augo sparčiausiai iš šių valstybių. 2008 m. Estijos ir Latvijos bendrasis vidaus

produktas (BVP) jau smuko ir buvo pažymėtas minuso ženklu, o Lietuvos BVP dar augo 2–3 proc. Ir vis tiek iš Lietuvos – gausiausi emigracijos srautai. Kodėl? Prof. dr. Gruževskis tvirtino negalintis paaiškinti, kodėl Lietuvoje – tokie paradoksai. Tačiau viena iš pagrindinių priežasčių, jo manymu, – socialinio solidarumo ir socialinio jautrumo stoka.

Gausios emigracijos priežasčių derėtų pirmiausiai ieškoti neteisingai suręstų pirmiausiai ieškoti neteisingai suręstų

valstybės sanklodoje. Kaip Lietuva sutvarkė nedarbo draudimo reikalus? Krizės metu estai padidino išmokas bedarbiams, Lietuva – sumažino. Lietuvoje nedarbas augo, o bedarbių pašalpas gaunančiųjų – mažėjo. Estijoje ir Latvijoje – atvirkščiai. Tad Lietuvos valstybės sprendimas taupyti bedarbių ir skurstančiųjų sąskaita buvo tarsi smūgis žemiau juostos: socialines išmokas Lietuvos Vyriausybė pradėjo mažinti būtent tuomet, kai jų labiausiai reikėjo. O ir Lietuvos verslininkai, krizės akivaizdoje, nebuvo tokie solidarūs, kaip, tarkime, vokiečiai, kurie savo atlyginimus mažino ženkliau nei eilinių darbuotojų. Kai kurie Lietuvos verslininkai net pasinaudojo krizės sąlygomis, kad galėtų atleisti kuo daugiau darbuotojų. Tik tam, kad patiems nereikėtų stipriau susiveržti diržų.

Pasak prof. dr. Gruževskio, jam teko skaityti paskaitas Prancūzijoje apie lietuvišką ekonomiką, ir prancūzai niekaip negalėjo suvokti, kodėl nedarbas Lietuvoje padidėjo tris kartus, o protesto akcijų, mitingų, streikų Lietuvoje – beveik jokių. Nei didelių, nei mažų. Profesorius šį paradoksą prancūzams aiškino šitaip: Lietuvoje gyvena santūrus, supratingi, darbštūs žmonės. Ir tai – tiesa. Tačiau tokiu atveju ir Lietuvos valdžia, jo manymu, turėtų būti jautresnė, solidaresnė. Bet šiandieninė padėtis klostosi būtent priešingai – Lietuvos valdžia piktnaudžiauja šia aplinkybe.

O kai piktnaudžiaujama ir nesivadovaujama solidarumo taisyklėmis, visuomenė pradeda sirgti pačiomis pavojingiausiomis ligomis. Jei norime, kad Lietuva normaliai gyvuotų, privalome turėti maždaug 1,5 mln. dirbančiųjų. Dabar teturime 1 mln. ir 300,000 dirbančių. Nedarbo lygis Lietuvoje yra vienas aukščiausių visoje ES – 13 proc. Todėl nenuostabu, kad Lietuvos valdžia mažina pinigus, skiriamus sveikatos apsaugai, švietimui ar teisėtvarkai. Tačiau čia labai svarbu, kaip mažina. Protinga valdžia mažina taip, kad nenukentėtų kokybė. Primityvi valdžia kerta iš peties, kad net skiedros laksto.

klausimu, yra itin svarbu išnagrinėti referendumo rezultatus, atsižvelgiant į tai, kad referendumas buvo patariamojo pobūdžio.

J. Parts nuomone, referendumas Lietuvoje turės įtakos ir Estijos energetikos ateičiai. „Tai priklauso nuo to, kokios išvados bus padarytos po referendumo – ar bus pradėta investuoti į Lietuvos atominę energetiką, ar ne. AE projektas, be jokios abejonės, turės įtakos padėčiai regione ilgalaikėje perspektyvoje”, – tvirtino J. Parts. Ministras pabrėžė, kad priimti sprendimus dėl elektrinių, ypač didelių ir itin reikalingų, statybos nėra paprasta. Jis taip pat teigė esąs tikras, kad Talinas toliau sėkmingai bendradarbiaus su nauja Lietuvos Vyriausybe. Anot jo, nėra jokio pagrindo abejoti dėl tolesnio Estijos ir Lietuvos bendradarbiavimo sprendžiant su Europos Sąjunga (ES) susijusias problemas ar transporto ir energetikos klausimus.

Pasak komercinio banko „Swedbank” vyriausiojo ekonomisto Neriiaus Mačiulio, sekmadienį įvykusio patariamojo referendumo dėl atominės elektrinės statybos Lietuvoje rezultatai neturės didelės reikšmės projektui, ir jis tikriausiai bus įgyvendinamas toliau. „Šis referendumas neturi didelės reikšmės, ir tą parodė ir politikai, nusprenddami, kad tai yra tik patariamasis referendumas. Ir didžiajai daliai politikų tai buvo tik instru-

mentas parodyti rūpestingumą, parodyti, kad jie nori atsižvelgti į gyventojų nuomonę”, – BNS sakė N. Mačiulis. Pasak jo, politikai turbūt ir toliau analizuos investavimo į atominę elektrinę galimybę. Be to, ekonomistas svarsto, kad galbūt 2014 metais, kartu su prezidento rinkimais visuomenei bus suteikta galimybė išsakyti savo nuomonę dar viename referendume.

N. Mačiulis taip pat pastebi, kad jeigu naujoji Vyriausybė atsisakytų branduolinės energetikos planų, Lietuva staigių pasekmių nepatirtų, tačiau valstybės konkurencingumas smūktų.

Tuo tarpu buvęs energetikos viceministras Romas Švedas ir vienas pagrindinių Lietuvos derybininkų, pritraukiant potencialius investuotojus į naujos atominės elektrinės (AE) Visagine projektą, pareiškė, jog ne laiku surengtas referendumas dėl naujos AE sukūrė rimtų neigiamų pasekmių Lietuvai. „Aš manau, kad referendumas kaip procesas yra rimtas smūgis Lietuvos vardui. Nuo pat pradžių, kai tik buvo priimtas sprendimas dėl referendumo, sakiau, kad šis referendumas yra organizuojamas ne laiku”, – BNS sakė šiuo metu nepriklausomu žinovu prisistatantis lektorius R. Švedas.

Pasak R. Švedo, referendumą reikėjo surengti prieš šešerius metus, kai Seimas priėmė naujos AE įstatymą.

Jo vertinimu, diskusijos dėl referendumo buvo dalykinės – jos tapo politikavimo objektu. Anot SEB banko prezidento patarėjo Gitano Nausėdos, kur kas svarbiau, kaip referendumo rezultatus „priims” atominės elektrinės projekto partneriai – Latvija ir Estija. „Toks rezultatas irgi yra rezultatas. Dabar svarbiausia, ką galvos partneriai apie referendumą. Jeigu neigiamai, bus sunku apsieiti be partnerių”, – sakė jis.

G. Nausėdos teigimu, šalies gyventojai elektrinės statybos neparėmė, nes turėjo daug prieštaringos informacijos: „Žmonės buvo pakankamai stichiškai užversti informacija iš abiejų pusių: ir statybos šalininkų, ir priešininkų. Jiems buvo sunku susigaudyti ir išigilinti į abiejų pusių argumentus”, – sakė G. Nausėda. Pasak jo, naujam Seimui paskutinį žodį tarti dėl naujosios elektrinės gali būti sunku, nes „už” ir „prieš” nuomonės yra gana lygios.

Įtakingiausios Lietuvoje verslo organizacijos – Lietuvos pramonininkų konfederacijos prezidentas Robertas Dargis teigia, kad atominės elektrinės Visagine projekto dar nereiktų laidoti, tačiau teigia, kad referendumo rezultatai – puiki proga iš naujo įvertinti jėgainės būtinybę. „Manau, bus proga paskaičiuoti dar kartą ir rasti tinkamiausius sprendimus ekonomiškai. Atominei dar trūko skaičių. Ne

atominės pačios skaičių, bet alternatyvių energetikos sprendimų – ką galėtume padaryti su kokiais pinigais, kiek darbo vietų sukurtume”, – BNS sakė vienos didžiausių nekilnojamojo turto plėtros bendrovių „Eika” savininkas ir vadovas.

Pasak jo, politikai turėjo atlikti alternatyvių projektų skaičiavimus: kokią ekonominę naudą suteiktų investicijos į elektros jungtis, Kruonio hidroakumuliacinę elektrinę, pastatų atnaujinimą, biokuro panaudojimą. Jis spėjo, kad nauja valdančioji dauguma nebus angažuota, todėl, jei jos skaičiavimai parodys, kad jėgainės projektas yra geriausias variantas, diskusijų nebekils. „Aš manau, kad jie nebus tiek angažuoti. Jeigu pasirodys dar kartą, kad atominė tikrai pats geriausias variantas, tada tikrai ir diskusijų nebebus. Žmonėms dabar svarbu informacija. Mes girdėjom tik iš vienos pusės, kaip čia mums bus gerai, kaip nieko nekainuos. (...) Bet šiandien dar nelaidojam atominės projekto”, – sakė R. Dargis.

LPK atstovas aiškino, kad ekonominė nauda Lietuvai dėl investicijų į naują AE nebūtinai būtų labai didelė, kadangi nemažą užsakymų dalį būtų susižėrusios užsienio įmonės.

TELKINIAI

Detroit, MI

Pagerbėme didį Lietuvos kunigą ir poetą Joną Mačiulį-Maironį

Regina Juškaitė-Švobienė

Man tinka tas žiedas,
kurs žydi bliaiviai
Ir auga netoli vandens.
Nepuošia jį rūbai kaip rožė puikiai,
Dėl to ir nebijo rudens.

Maironis „Neužmirštuolė gelė”

Šv. Antano lietuvių parapija jau peržengė 92-sius savo gyvavimo metus. Netrukus, 2013 m. birželio 16 d., joje bus švenčiamos paskutinės šv. Mišios, mat nuo kitų metų liepos 1 d. parapija užsidarys ir susijungs su Dievo Apvaizdos lietuvių parapija Southfield, Michigan.

Nors mūsų parapija turi nedidelį parapijiečių skaičių ir dauguma jų yra garbaus amžiaus, mes nepasiduodame ir žengiame pirmyn, kiek jėgos, laikas ir ypač meilė Lietuvai leidžia. Norėdami neatsilikti nuo kitų didesnių parapijų kituose telkiniuose, ir mes, Šv. Antano parapijos bendruomenė, sugebėjome suruošti gerbiamo prelato, kunigo, poeto Jono Mačiulio-Maironio 150-ąsias gimimo metines.

Sekmadienį, spalio 7 d., po šv. Mišių parapijos koplyčioje parapijiečiai ir svečiai susirinko į parapijos salę, kur atšventėme Maironio sukaktį. Minėjimą atidarė ir jam vadovavo Zita Skučienė. Parapijos klebonas kun. Gintaras Antanas Jonikas sukalbėjo invokaciją.

Z. Skučienė išsamiai papasakojo apie Maironio vingiuotą gyvenimo kelią. Jonas Mačiulis gimė 1862 m. spalio 21 d. Raseinių apskrityje, Šiluvos valsčiuje, netoli Tytuvėnų, laisvų nuo baudžios, vadinamųjų „karališkųjų”, valstiečių šeimoje. Namuose buvo kalbama lietuviškai, nors tėvai, bendraudami su vietos dvarininkais, bendravo ir lenkiškai. Namie įgijęs pradinių mokslo žinių ir išmokęs lenkų kalbos, Mačiulis, dokumentuose „subajorintai” vadinamas Maciulevičiumi, 1873 m. įstojo į Kauno gimnaziją.

Pirmuosius eilėraščius jaunas poetas rašė lenkų kalba. Vėliau šiuos bandymus sunaikino. Gimnazijoje Maironis susipažino su lenkų poetų kūryba, kuri jam padarė didelę įtaką. Baigęs gimnaziją 1883 m., Maironis išvyko į Kijevo universitetą, kur studijavo literatūrą. Kijeve Maironiui atsivėrė rusų ir ukrainiečių poetų kūryba. Čia sustiprėjo jo patriotiniai jausmai. Po metų studijų Kijevo universitete, atsižvelgdamas į tėvų norą, 1884 m. įstojo į Kauno kunigų seminariją. Ten jis prisijungė prie lietuvių nacionalinio judėjimo. Tuo metu seminarijoje lietuvių kalbą ir literatūrą dėstė Antanas Baranauskas. A. Baranausko paskaitos sužavėjo jaunąjį poetą ir jis nusprendė toliau rašyti lietuvių kalba. Savo pirmąją poemą skyrė A. Baranauskui. 1885 m. laikraštyje „Aušra” pasirodė Maironio pirmasis rimtas kūrinys „Lietuvos vargas” (slapyvardis Žvalionis). 1891 m. Maironis įšventintas kunigu. 1888–1892 m. jis mokėsi Peterburgo universitete. Šiame laikotarpyje jis pirmą kartą pasinaudojo slapyvardžiu Maironis. 1892 m. Maironis,

Klebonas kun. Gintaras Antanas Jonikas sukalbėjo invokaciją. Toliau stovi Zita Skučienė.

Reginos Juškaitės-Švobienės nuotr.

grįžęs į Lietuvą, profesoriavo Kauno kunigų seminarijoje. Tai buvo geriausi ir įdomiausi Maironio metai. 1895 m. pasirodė garsiausias jo eilėraščių rinkinys „Pavasario balsai”. 1900 m. prisidėjo kuriant Lietuvos kalbos teisių atkūrimo sąjungą, nors jos nariu ir nebuvo. 1905 m. Maironis tapo komisijos Lietuvos kalbos programai Lietuvos mokykloms parengti nariu. 1909 m. paskirtas Kauno kunigų seminarijos rektoriumi. 1917 m. Maironis, kaip Lietuvos atstovas, dalyvavo Berno konferencijoje. Lietuvai paskelbus nepriklausomybę, Maironis buvo profesorius LU Teo-

LR garbės konsulas Detroit Algis Zaprackas sveikina Šv. Antano parapijos bendruomenę.

logijos-filosofijos fakultete. 1922 m. profesoriavo Kauno universitete, taip pat dėstė pasaulietinę literatūrą. Nors Maironis nesiskundė bloga sveikata, 1927 m. jį užpuolė ligos. Mirė jis 1932 m. liepos 28 d., sulaukęs 70 m. amžiaus. Palaidotas Kauno katedroje.

Maironio poezija yra įrašyta plokštelėse: „Vasaros naktys”, „Eina garsas”, „Mano gimtinė” ir „Kai širdis tau skausmas”. Milžiniškas Maironio įnašas yra lietuviškos poezijos ir muzikos srityje. Jei ne kompozitoriai, šiandien Maironis nebūtų toks žinomas ir gyvas tarp mūsų.

Toliau vyko Maironio kūrybos

skaitymas. Poeto eilėraščius skaitė Skučienė, Laura Alkevičius, Antanas Strakšys ir šių eilučių autorė.

Maironio minėjime dalyvavo Lietuvos Respublikos garbės konsulas Detroit Algis Zaprackas, taręs kelis žodžius. Jis pasidžiaugė ir pasveikino Šv. Antano parapiją, kuri pirmoji pradėjo švęsti Maironio 150-ąsias gimimo metines lietuvių telkiniuose. Baigdama minėjimą, Z. Skučienė padėkojo visiems už apsilankymą ir dalyvavimą. Priminė, kad kiekvieną spalio mėnesio sekmadienį minėsime Maironį giesmėmis koplyčioje ir dainomis bei eilėraščiais salėje. Šventė baigta su nuostabia Maironio daina „Lietuva brangi”.

Po minėjimo vaišinomės Dievo Apvaizdos parapijos šeimininkės Reginos Greenhalgh parūpintomis vaisėmis. Vyko bendras dainavimas, kuriam vadovavo Z. Skučienė. Scenoje, ant stalo, buvo išdėliotos įrėmintos nuotraukos iš mūsų parapijiečio 102 metų sulaukusio Petro Pagojaus bibliotekos: Maironio namas Kaune Pirmojo pasaulinio karo metu; Mai-

ronis su apaštališko protonotaro draubūžiais savo bute Kaune, 1931 m. birželio 19 d. ir Kauno kunigų seminarija Pirmojo pasaulinio karo metu (tada buvo vadinama Dvasinė Žemaičių seminarija). Taip pat turėjome progos išvysti: Maironio tėvų sodybą 1951 m., Maironį 1895 m., Maironį – IV kl. gimnazistą su tėvu, Maironį – VI kl. gimnazistą su motina ir sėmėmis, Maironio laidotuves, poeto antkapį prie Kauno katedros. Prie nuotraukų buvo padėtos žvakutės ir Maironio knyga „Pavasario balsai”.

Šalia scenos buvo padėtos keletas Maironio knygų, taip pat atspausdinta informacinė medžiaga apie kunigą ir dainų gaidos. Ant antro stalo padėta informacinė medžiaga apie Maironį anglų kalba: eilėraščiai, dainos, biografija. Ant pianino puikavosi išausta juosta su užrašu „Kurbėga Šešupė”, poeto ir kunigo Maironio nuotrauka, koplytstulpis, žvakutės ir puokštė rudens gėlių. O prie skaitovo stalo – išausta juosta su užrašu „Lietuva brangi” ir trispalvė vaizduojančios išaustos juostos.

Murmanskas, Rusija

Lietuviškos tradicijos puoselėjamos ir už poliarinio rato

ZINA PAŠKEVIČIENĖ

Tolimojoje Rusijos šiaurėje, už poliarinio rato esančiame Murmanske, lietuvių bendrija mini įkūrimo 20-metį. Gyvendami tarp dvidešimt dviejų tautinių mažumų bendruomenių, tautiečiai stengiasi ne tik išsaugoti savo tapatumą, bet ir garsinti Lietuvos vardą, kuoplačiau pristatydami šalies kultūrą, išsaugotas tradicijas bei papročius.

Šventė prasidėjo Mišiomis prieš keliolika metų monsinjoro Kazimiero Vasiliausko pastangomis pastatytoje katalikų bažnyčioje. Jas laikęs lietuvių bendruomenės kapelionas džiaugiasi, kad šiandien su tautie-

čiais laisvai gali bendrauti gimtąja kalba.

„Iš pradžių mūsų bažnyčioje atsakymai lietuvių kalba būdavo nedrąsūs, bet po truputį mes daugiau pažinome Dievą ir pažinome jį lietuvių kalba. Šiandien pirmą kartą bažnyčioje lietuviai išdrįso pagiedoti Maironio giesmę ‘Apsaugok, Aukščiausias’ lietuvių kalba”, – kalbėjo Murmansko lietuvių kultūros bendrijos „Lietuva” kapelionas dr. Riman-tas Gudelis.

Prieš du dešimtmečius tolimojoje Šiaurėje susibūrusiems lietuviams dabar vadovauja Antanas Meška – jūrininkas ir verslininkas, Murmanske gyvenantis nuo 1976-ųjų.

URM Užsienio lietuvių departamento direktorius A. Daunoravičius su A. Semaškiene prie Murmansko kraštotyros muziejaus.

„Dainuojame lietuviškas dainas, prisimename Lietuvą, pasakojame vienas kitam apie Lietuvą, nes kiekvienas negali išvažiuoti kiekvienais metais. Jaučiamės, kad čia maža Lietuvėlė yra“, – pasakojo Murmansko lietuvių kultūros bendrijos „Lietuva“ pirmininkas.

Nemokančius lietuvių kalbos tautiečius moko pats pirmininkas. Murmanske jų gyvena per 300, daugelis į tolimąją Šiaurę sovietmečiu atvyko dėl didesnio atlyginimo arba, kaip kai kurios moterys, ištekėjusios už jūreivių.

„Išstremta savo valia, ištekėjau ir atvažiavau. Geografiją blogai žinojau, ne į tą traukinį išėdau. Būtų galimybė – pėsčiom pareičiau“, – juokavo bendrijos narė Dangira Petronytė.

„Gimiau čia, Šiaurėje, lietuvių šeimoje. Mano senelis buvo kariškis ir todėl čia gimiau. Po gimimo mane išvežė į Lietuvą, ten augau iki 3 metų ir su ožkos pienu, kuriuo mane maitino senelė, įsiurbiau meilę tėvynei“, – pasakojo bendrijos narys Edvardas Valančiūnas.

Murmansko lietuviai turi dvigubą pilietybę, su lietuviškais pasais gali keliauti po visą pasaulį. Lietuvos konsulato Sankt Peterburge darbuo-

tojų pastangomis, jiems suteikiamos daugkartinės vizos į Lietuvą, keičiami pasai. Be lietuvių, Murmanske gyvena dar 22 tautinių mažumų bendruomenės.

„Čia svarbu neišsišokti, nesakyti, kad mes, lietuviai ar baltarusiai, geresni už kitus. To nėra, ir niekas taip negali pasakyti. Būsi gerbiamas, jei parodysi savo kultūrą, savo tradicijas“, – tvirtino Murmansko srities Dūmos pirmininko pavaduotojas Aleksandr Krupaderov.

„Tai yra Lietuvos vardo plačiąja prasme garsinimas, pristatymas, labai gero lietuvių įvaizdžio kūrimas šitame krašte žingsnis po žingsnio. Valstybės įvaizdis – toks dalykas, kurį sukurti yra labai sunku“, – sakė Užsienio reikalų ministerijos Užsienio lietuvių departamento direktorius Arvydas Daunoravičius.

Tad Lietuvių Bendruomenė murmanskiečiams ir stengiasi kuo plačiau pristatyti Lietuvos kultūrą, tradicijas, meną, kviečia vietos gyventojus ir kitų tautinių mažumų bendruomenes į įvairius renginius.

Zina Paškevičienė, LRT televizijos laida „Panorama“.

Parodos „Vilniaus elegijos“ atidaryme Murmansko kraštotyros muziejuje koncertuoja Murmansko lietuvių kultūros bendrijos „Lietuva“ ansamblio vokalistai.

Vokietijos Vienybės dienos proga – Kanados lietuvių šventinė kalba

Trečiadienį, spalio 3 dieną, Vokietijoje paminėta Vienybės diena – prieš 22 metus, 1990 metais, po 28 metus trukusio padalijimo į dvi – Rytų ir Vakarų – valstybes, suvienyta ir atkurta Vokietijos Federacinė Respublika. Hesseno žemės pietinėje dalyje esančios Bergštrasės apskrities (Kreis Bergstrasse) rengtame Vienybės dienos minėjime pagrindinę šventinę kalbą tema „Vokietijos vienybė – Europos vienybė“ sakyti šiais metais buvo pakviestas Vasario 16-osios gimnazijos kuratoriaus pirmininkas, Europos lietuvių kultūros centro direktorius Rimas Čuplinskas. Bergštrasės apskrities, kuriai priklauso 10 miestų ir 12 gyvenviečių (260,000 gyventojų), istorijoje – tai pirmasis lietuvis prelegentas, dalyvaujantis apskrities rengiamo minėjimo programoje.

Senojoje Biurštato (Bürstadt)

nebepatyrusiai sovietinio režimo supančiotos kasdienybės, paaiškinti, kas, kaip ir kodėl prieš geras dvi dešimtis vyko Europoje? Nuo kokios istorinės datos pradėti tokiam sudėtingame, daugiaplaniaame kontekste?” R. Čuplinskas tokia data pasirenka 1939 m. rugpjūčio 23-ąją, kuomet, pasirašius Molotov-Ribbentrop paktą, Europa buvo pasidalinta stalinistinės Rusijos ir hitlerinės Vokietijos. Šia data R. Čuplinskas pradėjo ir savo šventinę kalbą – ir nors ji, anot prelegento, vidutiniam vakarų europiečiui didelės reikšmės neturi, lietuviai, latviai, estai, lenkai ir rumunai šią dieną kasmet prisimena, juodu kaspiniu perrištą šalies vėliavą nuleisdami iki pusės stiebo. 1939 m. rugpjūčio 23-oji žymi Europos padalijimą, taigi natūraliai tampa ir kalbos apie šiandieninę Europos vienybę išeities tašku.

Bergštrasės apskrities viršininkas įteikia Vokietijos ir Lietuvos vėliavomis papuoštą Europos tortą.

miesto rotušėje vykusiame šventiniame minėjime dalyvavo per 150 kviestinių Hesseno žemės bei Bergštrasės apskrities politikos ir kultūros atstovų. Svečius pasveikino Biurštato miesto meras Alfons Haag, Bergštrasės apskrities viršininkas Matthias Wilkes, apskrities Tarybos pirmininkas Werner Breitwieser.

Regiono žiniasklaidos itin teigiamai vertinamoje kalboje R. Čuplinskas į Vokietijos ir Europos istoriją pakeitusius įvykius žvelgė iš asmeninės perspektyvos – gimęs ir augęs Kanadoje, Antrojo pasaulinio karo lietuvių pabėgėlių šeimoje, 1986 metais, sulaukęs 17-os jaunuolis išvyko į Vokietiją. Baigęs Vasario 16-osios gimnaziją, Lietuvai paskelbus nepriklausomybę pusę metų gyveno ir dirbo Vilniuje, LR Aukščiausios Tarybos pirmininko Vytauto Landsbergio sekretariate. „Išgyvendami svarbų istorinį įvykį, jį savaime suvokiame kaip čia ir dabar vykstantį reiškinį, ištraukiame iš įvykių sūkuri, dalijamės patirtimi su mus supančiais. Laikui bėgant, išgyventus įvykius perteikti tampa vis sunkiau. Kaip, pavyzdžiui, naujai kartai, net

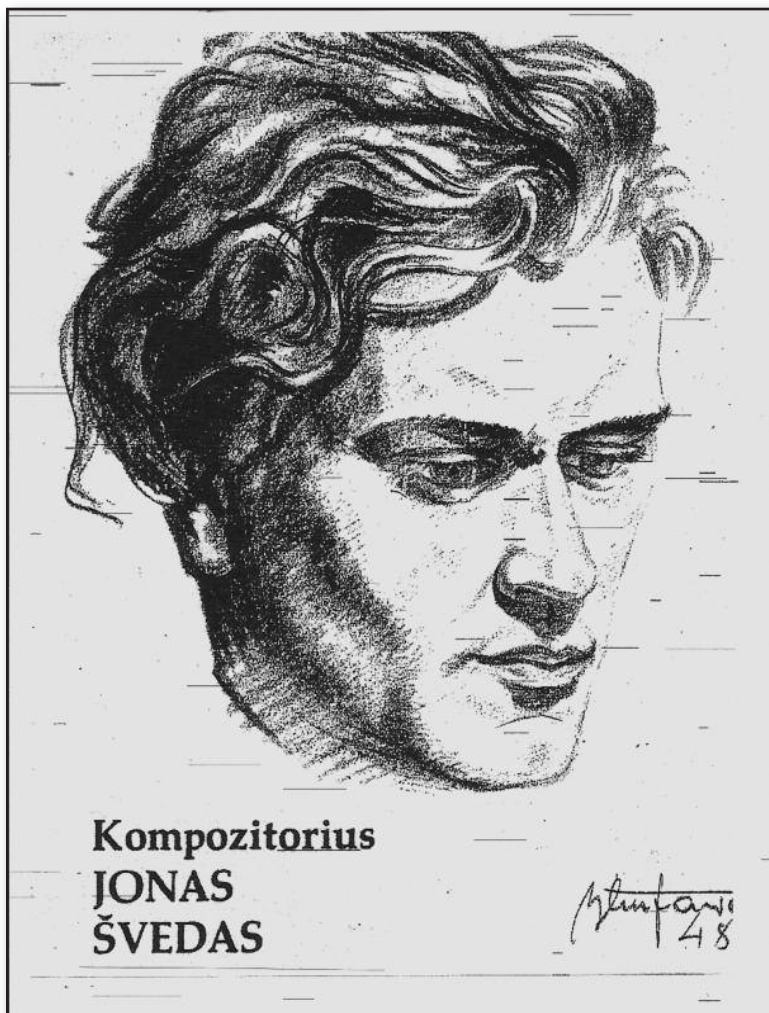
Pasak R. Čuplinsko, būtent šios datos iškėlimas į viešąją diskursą ir iškėlimas į tautos sąmonę Baltijos šalyse tapo vienu iš svarbiausių visuomeninio sąjūdžio ir Sovietų Sąjungos griuvimo priežasčių. Gimusi kuklia, bet drąsia Lietuvos laisvės lygos demonstracija Vilniuje 1987 m. rugpjūčio 23-ąją, kurioje dalyvavo 200 žmonių, Lietuvos laisvės idėja tautos sąmonėje augo ir stiprėjo ir lygiai po metų vykusioje Sąjūdžio demonstracijoje jau skambėjo 250,000 žmonių lūpose. Apogėjų ji pasiekė po dar vienerių metų Baltijos valstybių gyventojams stojus į „Baltijos kelią“ – 600 km ilgio gyvą žmonių grandinę nuo Vilniaus iki Talino. Po šešių mėnesių įvyko pirmieji Lietuvos pokario istorijoje demokratiniai parlamentiniai rinkimai, po dar keleto savaitių Lietuva paskelbė nepriklausomybę.

„Šią istorinę dieną sutikau LR parlamente. Dabar prisimindamas tuometines valdžios darbo sąlygas ir priemones, tiesiog stebiuosi, kaip valstybė, turėdama tiek mažai, pasiekė tiek daug. Ir tai taikau ne tik Lie-

Nukelta į 9 psl.

SAVITO KOMPOZITORIAUS KNYGOS BELAUKIANT

Svarus kūrybinis įnašas į muzikinę literatūrą

PRANAS JURKUS

Knygos kūrėja, muzikologė dr. doc. Danutė Marija Palionytė Banevičienė, jau šešių sudarytų veikalų bei autorinių knygų autorė, savo iniciatyva ir Lietuvos Kompozitorių sąjungos paskatinta ėmėsi atsakingo darbo – paruošti veikalą „Jonas Švedas – egzodo kompozitorius“. Knyga siekiama papildyti lietuvišką muzikinį lobį bei ją įrikiuoti greta jau išleistų knygų apie

kitus išeivijos muzikus – Vladą Joną Jakubėną (1994), Kazimierą Viktorą Banaitį (1996), Jeronimą Kačinską (1997), Vytautą Bacevičių (2005) ir Julijų Gaidelį (2008). Visi čia minimi veikalai sudaro didžiulį kūrybinį įnašą į Lietuvos muzikinę literatūrą. Tačiau Lietuvoje iki šiol dar yra mažai žinoma apie Amerikoje kūręs muziko Jono Švedo (1927–1981) nuveiktus darbus.

Daugumai mūsų muzikas J. Švedas nebuvo svetimas, bet plačiai visuomenei jo muzikiniai kūriniai bei

kompozicijos iš dalies liko nepažįstami. Kalbant apie Jono muzikinį talentą, reikia pripažinti, kad jo gabumai atsiskleidė jau ankstyvojoje jaunystėje, tad galima sakyti, jog polinkis muzikai buvo paveldėtas iš šeimos. Jono muzikiniai gabumai sparčiai vystėsi jam gyvenant Palangoje, vėliau mokantis Lietuvių Liubecko gimnazijoje, taip pat Pabaltijo universitete Hamburg/Pinneberg, Vokietijoje, Lietuvos operos solisto Vlado Ivanausko klasikinės muzikos studijoje. Persikėlęs į JAV, Čikagoje pasinėrė į muzikinių gabumų tobulinimą pas garsius muzikus. Čia jis pasirodė esąs puikus pianistas, koncertmeisteris, pedagogas, talkino solistams, JAV Lietuvių Bendruomenės ir kituose renginiuose, aktyviai dalyvavo Čikagos muzikiniame gyvenime. Persikėlus Jonui gyventi į Cleveland, matome jo muzikinio talento tolimesnę vystymąsi kartu su soliste

išleidimo, nes daugelis tokių projektų neišvydo dienos šviesos, o liko trūnyti stalčiuose dėl finansų stokos. Panašiai galėjo atsitikti ir su šiuo projektu. 2009 m. pavasarį autorė, išgirdusi apie mano ilgametę pažintį su J. Švedu, prašė manęs parašyti trumpus prisiminimus. Parašiau. Parodžiau ir Jono broliui Aleksandrui Švedui bei pasiunčiau autorei į Vilnių. Netrukus gavau padėką su apgailestavimu, kad dabar neturima lėšų ir su paruoštos knygos išleidimu reikės palaukti, o gal, gal... ir nieko neišeis. Gaila, pagalvojau, gal kada nors bus proga tik mano prisiminimus paskelbti?

Praėjus daugiau nei dvejiems metams, iš autorės gautas laiškas skamba jau optimistiškiau. Ji rašo: „Pagaliau Lietuvos Kultūros rėmimo fondas skyrė sumą, bet pati pigiausia leidykla, kurią šiaip taip prisikabinau, tegali išleisti knygą maždaug

Paskutinis Jono Švedo koncertas Čikagoje, Jaunimo centre, 1980 m. gruodžio 14 d.

Algimanto Kezio nuotr./„Draugo“ archyvai.

Aldona Stempužienė-Švedienė įvairiuose koncertuose, skirtuose plačiai visuomenei bei akademiniam pasauliui. Paminėtina, kad buvo kritikų, kurie J. Švedą vertino kaip vieną talentingiausių lietuvių kompozitorių.

...

J. Švedo kūrybinis palikimas nėra didelis, tačiau, kaip teigia rengiamos knygos autorė, meniškai brandus, vertingas, savitai ir įtaigiai atskleidžiantis žmogaus dvasines gėmes. Iš J. Švedo kūrinių ypač išsiskiria jo kameriniai opusai – sonatos ir pjesės fortepijonui, solo dainos ir unikalios vokalinės instrumentinės poemos. Visa tai skatino D. Palionytės Banevičienės norą į mūsų kultūrą įterpti tragiško likimo talentingo kūrėjo palikimą, atskleisti jo bendrakultūrinius ryšius bei pasiekimus. Tikėtina, kad knyga taps aktuali mūsų kultūrologinės ir pedagoginės vartosenos įrankiu ne tik Lietuvoje, bet ir tarp užsienio tautiečių.

Tad nekantriai laukiame knygos

už dvigubą kainą, kurią paskyrė fondas. Ubagauju, bet kol kas be rezultatų.” Autorė išvardino asmenis, gimines, organizacijas ir fondus JAV ir Lietuvoje, į kuriuos kreipėsi, deja, nesėkmingai. Pinigais sušelpsti negalintys, nebent nuotraukomis ar užsiliakusiomis koncertų programėlėmis. Nedrąsiai paprašė mano pagalbos. Pagalvojau, ar ne taip žūsta kilnios idėjos, darbai, užsimojimai, dideli projektai. Tuomet kilo man mintis sujungti visus buvusius J. Švedo gimnazijos draugus, Pabaltijo universiteto kolegas, solistus, muzikos mokinius, brolio Aleksandro draugus ir pažįstamus bei šiaip geros valios dosnius asmenis ir paprašyti pagal kiekvieno galimybes ir išgales prisidėti asmenine auka.

Per trumpą laiką reikiama suma buvo dosniai suaukota ir jau pasiųsta į Vilnių. Leidyklos mašinos paleistos, mums lieka tik pasidžiaugti ir laukti knygos „J. Švedas – egzodo kompozitorius“ pasirodymo Čikagoje. O mums visiems prisidėjusiems paploti sau per petį.

ATLANTIC
Express Corp.

1-800-775-SEND
www.atlanticexpresscorp.com

Ocean Freight
Krovinių gabenimas laivu į visas pasaulio šalis.

Air Freight
Krovinių gabenimas lėktuvu į visas pasaulio šalis.

Auto Export
Automobilių pirkimas bei siuntimas į visas pasaulio šalis.

Trucking
Krovinių pervežimas visoje Amerikoje.

Small Packages
Smulkių siuntinių siuntimas bei pristatymas į namus Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje

8801 78th Ave **Bridgeview**, IL 60455 Tel. 1 708-599-9680
Fax. 1 708-599-9682 Tel. 1 800-775-7363

LIETUVOS IR PASAULIO NAUJIENOS

Redaktorė Loreta Timukienė • El. paštas: loretatim@gmail.com

Plėtojamas bendradarbiavimas su JAV nevyriausybinėmis organizacijomis

Iš k.: – Dr. Sujai Shivakumar, Kipro ambasadorius JAV Pavlos Anastasiades, Fiona Alexander, Europos instituto JAV prezidentė Joelle Attinger, LR ambasadorius JAV Ž. Pavilionis, „McCain Institute“ direktorius ambasadorius Kurt Volker, ES ambasadoriaus JAV pavaduotojas François Rivasseau, Latvijos ambasadorius JAV Andris Razans ir LR ambasadoriaus JAV pavaduotojas Simonas Šatūnas.

Washington, DC (LR ambasados JAV info) – Artėjant Lietuvos pirmininkavimui Europos Sąjungos (ES) Tarybai, Lietuvos ambasada Washington aktyviai plėtoja bendradarbiavimą su įvairiomis JAV nevyriausybinėmis organizacijomis. Spalio 10 d. atstovybėje surengtas metinis Europos instituto (The European Institute) – stipriausios Washington viešosios politikos organizacijos, analizuojančios JAV ir ES santykius – Patarėjų tarybos susitikimas, kuriame dalyvavo Washington reziduojan-

jantys diplomatai, JAV valdžios institucijų, garsių tarptautinės politikos analizės centrų, instituto veikloje dalyvaujančių bendrovių atstovai.

Lietuvos ambasadorius JAV Žygimantas Pavilionis pabrėžė būtinumą bendradarbiauti ne tik su JAV administracijos atstovais, bet ir nevyriausybinėmis organizacijomis, kurios daro reikšmingą įtaką politiniam ES ir JAV santykių klimatui, skatina politikus naujai pažvelgti į transatlantinį bendradarbiavimą.

Prasidėjo „ExCEL“ mainų programos atrankos

Vilnius (Delfi.lt) – Jau ketvirtus metus iš eilės Lietuvos miestuose vykdomos atrankos dalyvauti JAV ambasados ir Amerikos tarptautinio švietimo tarybų („American Councils for International Exchanges“), remiamoje kultūros, švietimo ir lyderystės mainų programoje – „ExCEL“.

Spalio 13 d. pirma atranka vyko Vilniuje. Moksleivių atrankos vyks spalio 20 d. Kaune, Jablonskio gim-

nazijoje, lapkričio 10 d. – Šiauliuose, Didždvario gimnazijoje ir lapkričio 11 d. Klaipėdoje, LCC universitete. Ši programa skirta visiems Lietuvos vidurinių mokyklų ir gimnazijų moksleiviams, gimusiems nuo 1996 liepos 15 d. iki 1998 liepos 15 d. ir šiuo metu besimokantiems 9-oje klasėje. Net 10 atrinktų moksleivių turės galimybę metus gyventi amerikiečių šeimose ir 10-us mokslo metus praleisti JAV mokyklose.

Klaipėdos universitete – du nauji Garbės daktarai

Klaipėda (ELTA) – Garbės daktaro vardas suteiktas Lenkijos visuomenės veikėjui, žurnalistui, eseistui ir politikos publicistui Adam Michnik bei publicistui, eseistui, poetui, vertėjui prof. dr. Tomui Venclovai.

Klaipėdos universiteto Garbės daktaro vardas A. Michnik suteiktas už nuopelnus demokratijos plėtrai, pozityvaus dialogo tarp lietuvių ir lenkų tautų palaikymo. A. Michnik

yra žymus Lenkijos visuomenės veikėjas, žurnalistas, eseistas ir politikos publicistas, dienraščio „Gazeta Wyborcza“ vyriausiasis redaktorius. Profesoriumi T. Veclovai Garbės daktaro vardas suteiktas už labai plačią ir gilią pilietinę, akademinę, kūrybinę veiklą ir nuopelnus Lietuvos kultūrai, literatūrai, kultūrų dialogo sklaidai. Garbės daktaro regalijų įteikimo iškilmės vyks lapkričio 12 d. Klaipėdos universitete.

Dubingių bažnyčia bus statoma privačiomis lėšomis

Dubingiai (Molėtų r.) (ELTA) – Dubingių miestelyje pašventintas Šv. Jurgio Kankinio bažnyčios kertinis akmuo ir įmūryta atminimo kapsulė. Daugiau kaip prieš 50 metų sudegusios katalikų bažnyčios vietoje taip pažymėta naujų maldos namų statybų pradžia.

Naujoji bažnyčia ypatinga tuo, jog bene pirmą kartą per nepriklausomybės laikotarpį Lietuvoje bažnyčios statybos darbai bus finansuojami išskirtinai privačiomis lėšomis. Bažnyčios statybos mėcenatai verslininkai Aurelija ir Aurelijus Rustei-

kos sako, kad susižavėjimas apylinkių gamta ir istorija bei miestelio bendruomenės jau seniai puoselėtos naujos bažnyčios viltys tapo paskata visomis išgalėmis prisidėti prie jų išsipildymo. Naujosios šventovės kertinio akmens šventinimo iškilmėse kalbėjo ir jos architektas Kęstutis Pempė. Bažnyčios mėcenatai Rusteikos, kurių vardo fondas rinks ir aukotojų lėšas, jau įkūrė specialų profilį socialiniame „Facebook“ tinkle, kur visi besidomintys galės rasti tiek informaciją apie tai, kaip aukoti, tiek atsiskaitymą, kaip naudojamos aukos.

Nobelio ekonomikos premiją laimėjo amerikiečiai

Stokholmas (BNS) – 2011 m. Nobelio ekonomikos premiją pelnė du amerikiečiai – Alvin Roth ir Lloyd Shapley už išskirtinius pasiekimus ekonomikos inžinerijoje. Šių metų premijos laureatai gvildeno esminę ekonomikos problemą: kaip suderinti skirtingus paklausos ir pasiūlos objektus? Premija atiteko dviem mokslininkams, kurie atsakė į šiuos klausimus, nuėję kelią nuo abstrakčios teorijos iki stabilaus jos pritaikymo rinkodaros institucijose. Šie du mokslininkai dirbo nepriklausomai vienas nuo kito, bet jų tyrimų

sėkmę nulėmė „Shapley teorinių rezultatų ir Roth išvalgos dėl jų praktinės vertės derinys“.

60 metų A. Roth yra profesorius Harvard business school Boston mieste Massachusetts valstijoje, o 89 metų L. Shapley yra University of California profesorius emeritas. Jie du pasidalys 8 mln. Švedijos kronų (930,940 eurų). Nobelio ekonomikos premija yra paskutinė šiemet paskirta Nobelio premija. Oficialios Nobelio premijų įteikimo iškilmės vyks Stokholme ir Osle gruodžio 10 d.

Austras laisvu kritimu viršijo garso greitį

Washington, DC (BNS) – Australas Felix Baumgartner tapo pirmuoju parašutinininku, laisvuojų kritimu viršijusiu garso greitį. F. Baumgartner iššoko iš 39 km aukščio ir krisdamas pasiekė 1,342 kilometrų per valandą greitį. F. Baumgartner, kuriam dabar 43-eji, dalyvavo „Red Bull Stratos“ misijoje ir prie baliono pritvirtintoje kapsulėje JAV, New Mexico valstijoje, pakilo į 39 km aukštį. Jis taip pat pagerino aukščiausio šuolio parašutiu rekordą, be to, tapo aukščiausiai oro balionu pakilusiu žmogumi.

Iš didžiulio aukščio F. Baumgartner leidosi beveik 10 minučių. EPA nuotr.

Tartasi dėl apribojimų Iranui ir Sirijai

Liuksemburgas (BNS) – Europos Sąjungos (ES) užsienio reikalų ministrai sugriežtino apribojimus Sirijai ir svarstė naujus apribojimus Iranui. Prieš tai ministrai dėl Sirijos ir Irano diskutavo su Rusijos užsienio reikalų ministru Sergej Lavrov.

Maskva papiktino ES, susivienijama su Bejing ir vetuodama Jungtinių Tautų (JT) Saugumo Tarybos siūlomus apribojimus Sirijos režimui. Įtampą dar padidino neseniai ES pradėtas tyrimas dėl nepasitikėjimo Rusijos energetikos milžine „Gazprom“. Didžiosios Britanijos užsienio reikalų sekretorius William Hague sakė per susitikimą su S. Lavrov

nematus „jokios pažangos“ Sirijos klausimu, ir pastebėjo, kad, kaip ir daugelį mėnesių iki šiol, su Rusija susitarti nepavyko. Kitų šalių ministrai padėti vertino ne taip pesimiškai.

ES ministrai susitarė taikyti kelionių apribojimus ir turto išaldymą dar 28 asmenims ir dviem Sirijos bendrovėms. Ministrai taip pat turėjo aptarti griežtesnius veiksmus prieš Iraną dėl jo branduolinės programos. Diplomatai teigia, kad po to, kai šiais metais buvo pradėtas taikyti Irano naftos embargas, svarstoma galimybė uždrausti importuoti ir šios šalies gamtines dujas.

Britanija ir Škotija pasirašė sutartį dėl nepriklausomybės referendumo

Edinburgas (BNS) – Didžiosios Britanijos ministras pirmininkas David Cameron ir Škotijos pirmasis ministras Alex Salmond spalio 15 d. pasirašė sutartį 2014 m. surengti referendumą dėl Škotijos nepriklausomybės. Referendumas gali baigtis tuo, kad Jungtinė Karalystė po 300 metų suskiltų – Škotijai atsiskyrus politinėje sąjungoje liktų tik Anglija, Velsas ir Šiaurės Airija.

D. Cameron yra griežtai prieš

Rusijos savivaldos rinkimus laimi V. Putin sąjungininkai

Maskva (BNS) – Pirmieji rezultatai rodo, kad Rusijos savivaldos rinkimuose geriausiai sekasi prezidento Vladimir Putin sąjungininkams. Nepriklausomi stebėtojai teigia, kad daug kur pastebimas sukčiavimas. Rusijoje spalio 14 d. vyko daugiau nei 4,800 vietos savivaldos rinkimų, kurių metu penkiuose iš 83 šalies regionų rinkėjai pirmą kartą per 8 metus tiesiogiai rinko gubernatorius.

Gegužę į Kremlių grįžęs prezidentas V. Putin 2004 m. buvo atšaukęs įstatymą dėl tiesioginių gubernatorių rinkimų. Tačiau šių metų pradžioje buvęs prezidentas Dmitrij Medvedev, kuris šiuo metu eina premjero pareigas, pateikė Valstybės Dūmai įstatymo projektą dėl grįžimo prie tiesioginių gubernatorių rinkimų. Tai buvo dalis pertvarkų, kurių buvo reikalaujama per masinius prieš Kremlių nukreiptus protestus.

ŠVENTADIENIS

28 eilinis sekmadienis

Tikėjimu trokšti pažinti Jį

KUN. VYTENIS VAŠKELIS

Naujo postūmio jėga, netikėtas įkvėpimo šuoras, neblėstančio ryžto drąsa, veržlus šuolis tolyn ir aukštai iškelta kartelė sėkmingai įveikiama... Tai trumpa ištrauka iš aktyvaus krikščionio gyvenimo „reportažo“, liudijanti, jog mes esame lyg sportininkai rungtynių aikštėje (plg. 1 Kor 9, 24). Šiose gyvenimo varžybose pralaiminčių nėra. Visi, kurie, laikosi tikėjimo ir susilaiko nuo visko šiame bėgimo take, laimės ne tik spindinčių dorybių karūnas (plg. 1 Kor 9, 25), bet patys taps tarsi išsiilgimo dovana, nes Viešpats mus dėl to ir sukūrė, kad danguje galėtų gerėtis Jam gyvenimo ištikimybę liudijusiais protingais kūrniais.

Todėl, pradėdami popiežiaus Be-

(Jis visada už gerus darbus atlygina), bet šis žmogus savaip įrodė tikrovę: būdamas ligos patale ir apžvelgdamas naujo būsto sienas, deja, labai trumpai džiaugėsi šio perdėm asmeninio tikėjimo netolima ateitimi išsipildymu.

Tačiau nepalyginamai prakilnesnis tas tikėjimo kelias, kuriuo eidami čia ir dabar skiname antgamtinių geradarybių vaisius. Garsaus prancūzų keliautojo Guy de Larigaudie biografija liudija, kad gyvenant Viešpaties dovanotu tikėjimu yra įrodoma ta tikrovė, kuri neišskiriamai apjungia žemiškų kūrinių ir transcendencijos grožį. Jis rašė: „Viską reikia pamilti – netikėtai džiunglėse pražydusią orchidėją, gražų žirgą, vaiko mostą, moters šamojį ar šypseną. Reikia žavėtis kiekvienu grožiu, atrasti jį net tuomet, kai jis murdosi purve, ir

nedikto XVI paskelbtus Tikėjimo metus, pirmiausia esame kviečiami giliau apmąstyti mums dovanotą tikėjimą, be kurio ne tik negalima patikti Dievui, nes tikėjimas yra pagrindinė sąlyga, kad galėtume artintis prie Jo ir patirti palaimingą dievišką veikimą savo gyvenime (plg. Žyd 11, 6).

Kas yra teologinė tikėjimo dorybė, kuri mums taip pagelbsti panašėti į patį Dievą, kad kartais ir iš dalies gali atrodyti, jog pirmųjų žmonių beprotiška užgaida – tapti dievais – turi krislėlių tiesos?

Kai tikėjimo malonės veikiami mes priimame visa, ką mums Dievo Sūnus yra paskelbęs bei paliudijęs ir ką Motina Bažnyčia yra motyvuotai nurodžiusi tikėti, tada laisvai ir nuširdžiai pasivedame Jo nuolatinei globai, glaudžiamės prie Jo ir, suvokdami savo bejėgiškumą gyvenant be Jo, kasdien keliame maldingas širdis į Jį, idant nepailstume visais savo veiksmais liudyti, jog „tikėjimas be darbų negyvas“ (Jok 2, 26).

Trumpą tikėjimo apibūdinimą „Tikėjimas laiduoja mums tai, ko viliamės, įrodo tikrovė, kurios nematome“ (Žyd 11, 1) galime pritaikyti dvejopai. Visi žmonės kažkuo tiki. Atsižvelgiant į tikėjimo objekto kilnumą, išryškėja žmogaus vidinė vertė. Kai vieni, pavyzdžiui, be atvangos pluša, kad net sveikatos sąskaita savo vaikams galėtų pastatyti neužmirštamą „paminklą“ – patogius namus, – jų tikėjimo horizontai yra mažaverčiai, nes (amžinybės požiūriu) susiaurinami iki minimumo. Žinau vieną šeimą, kurios galva bestatydamas naują namą, skirtą vaikams, pervargo, susirgo ir numirė. Nors Dievas jam neliko skolingas

kelti jį į Dievą (...). Ji turbūt buvo metisė, to gaivalingo mišrūnų grožio, storomis lūpomis ir didžiulėmis akimis, nuostabiomis rankomis. Graži, pašėlusiai graži. Tiesą sakant, betūko vieno žingsnio. Nežengiau jo. Užšokau ant arklio ir nušuoliavau, verdamas iš nevilties ir išsiūčio. Tikiu, kad Teismo dieną, jei pritrūktų ko nors, ką galėčiau paaukoti Dievui, įteiksiu Jam kaip gėlių puokštę tuos visus bučinius, kurių skonio dėl melės Jam nenorėjau pažinti.”

Kai dėl Kristaus didesnės garbės daugeliui krikščionių išbandymų ir pagundų valandomis pritrūksta tikėjimo dorybės darbų, de Larigaudie įrodė, kad šv. Tomas Akvinietis sakė tiesą: „Tikėjimo objektas – ne ištarmės, o tikrovė.“ Šioji tikrovė yra pats Jėzus, kurį mums per tikėjimo augimą geriausiu būdu apreiskia Šventoji Dvasia. Žengiame link gyvojo Dievo tik vieną tikėjimo žingsnelį, ir kartais taip netikėtai iškart Jis mus apdovanoja išklausytos maldos ramybės džiaugsmu bei artimo padėkos žodžiu.

Nors tai dieviškos malonės atlygis, skiriamas už triūsą tikėjimo baruose, bet juk neieškai jokių liaupsų, nes žinai, kad tikėjimo išsipildymo geresni dalykai dar laukia ateityje, apie kuriuos filosofas S. ren Aabye Kierkegaard įžvalgiai rašė, kad jie „yra tarsi užburta pilis, kurioje giliu miegu miega kilniausi princai ir princesės. Gana juos pažadinti, ir jie pašoks ant kojų su visa savo šlove“. Per šiuos Tikėjimo metus „pašokdinkime“ snaudžiančius tikėjimo lobius, glūdinčius mūsų viduje.

Bernardinai.lt

Pagėgių miesto šventėje Kaliningrado srities lietuvių kalbos mokytojų asociacijos pirmininkas A. Bartnikas, Kaliningrado 48-osios vid. m-klos mokytoja E. A. Bukontienė ir Sovetsko darželio „Šaltinėlis“ auklėtoja Regina Kapkova.

Pagėgiuose, Rambyne ir Bitėnuose

**EMILIJA ALGAUDĖ
BUKONTIENĖ**

Viešosios įstaigos Karaliaučiaus Lietuvių Bendruomenės pirmininkas Sigitas Šamborskis sukvietė Kaliningrado srities lituanistinių mokyklų mokytojus, kultūros darbuotojus, lietuviškų bendrijų pirmininkus ir veiklos veteranus, lietuviškus ansamblius į Pagėgius, Rambyną ir Bitėnus.

Pagėgiuose vyko miesto šventė „Pagėgiai laiko labirintuose“. Šventėje koncertavo Kaliningrado (Karaliaučiaus) miesto vyrų ansamblis „Penki vaikee“ (vadovas Algirdas Karmilavičius), Sovetsko (Tilžės) lietuviškas ansamblis „Birutė“ (vadovė Bichė Tatjana Andrejevna), Nemano (Ragainės) ansamblis „Raganytė“ (vadovė Rūta Mažeikienė) ir Kauno folkloro klubas „Liktužė“ (vadovė Jūratė Svidinskienė), daugybę kartų koncertavęs Kaliningrado srityje.

Pabuvojome Bitėnų kapinaitėse, aplankėme rašytojo filosofo Vydūno, spaudos darbuotojo Martyno Jankaus, muziko žurnalisto Valterio Kristupo Banaičio kapus.

Dalyvavome piliakalnių sąšaukoje. Ant Rambyno kalno buvo uždegtas baltų vienybės dienos aukuras, giedamos giesmės, dainuojamos dainos. Nors gamta pagailėjo gero oro, lijo lietus, bet laužas liepsnojo. Pietavome, pusryčiavome ir nakvojome svečių namuose „Senasis Rambynas“, Lumpėnuose. Atvykome į naujai įkurtą Rambyno regioninio parko

Rambyno regioninio parko Lankytųjų centras.

Lankytųjų centrą (jis pastatytas ant senųjų ūkinio pastato pamatų netoli Rambyno kalno). Vyriausioji kultūrologė Giedrė Skipitienė įdomiai papasakojo apie parką, užimantį beveik 5,000 ha, įžymius šio krašto žmones, legendomis apipintą Rambyną, šiose apylinkėse gyvenusią baltų gentį skalvius, apžiūrėjome regioninio parko vertybių parodą.

Kitą dieną lankėmės Martyno Jankaus muziejuje Bitėnuose, klausėmės muziejaus darbuotojo pasakojimo apie šį Mažosios Lietuvos tautinio sąjūdžio veikėją, spaudos darbuotoją, publicistą, kitus krašto žmones: J. Bobrovskį, E. Grigolaitę Kondratavičienę, Vydūną, V. K. Banaitį, apžiūrėjome muziejaus rodimus, Mažosios Lietuvos paveikslų sodą.

*Emilija Algaudė Bukontienė –
Uljanovo vid. m-klos mokytoja.*

Prie Vydūno kapo giesmės gieda „Liktužės“ ansambliečiai.

PASKUTINĖ KADENCIJA.

Prezidento dienoraščiai

VALDAS ADAMKUS

Nr. 69

V. Ušackui pasakiau, kad mane stebina ir kai kurių ministrų viešos kalbos. Antai krašto apsaugos ministrė Rasa Juknevičienė, išlydėdama lietuvių karius į Kosovą, pareiškė, kad tai paskutinis būrys, daugiau jų į šį kraštą nebus siunčiama. Kas tai nusprendė – Vyriausybė, Seimas? Jei taip, kodėl neinformuojamas už šalies užsienio politiką atsakantis prezidentas? Paklausiau V. Ušacko, ar ministrai jau laikosi nuostatos „ką noriu, tą kalbu“? Kreipiuosi į Seimą ir prašysiu paaiškinti, ar parlamentariai pritaria tokiam elgesiui.

Esu nepatenkintas ir su manimi nederintu paties V. Ušacko pareiškimu, kad Lietuva remia Danijos ministro pirmininko Anderso Fogho Rasmusseno kandidatūrą į NATO generalinio sekretoriaus postą. Lenkai, prašantys paremti jų kandidatą Radosławą Sikorskį, jau reagavo. Lenkijos prezidentas Lechas Kaczyńskis, žadėjęs atskristi į Šiaulius susitikti su Baltijos valstybių vadovais, jau atšaukė vizitą. Štai kokios nesuderintų pareiškimų pasekmės!

Dar skaudžiau atsilieps valstybei partijų nesusikalbėjimas energetikos klausimais. Konservatoriai, užuot skubinę naujos atominės elektros statybą, elgiasi priešingai – susidėję su darbiečiais, rengiasi likviduoti šį projektą turėjusią įgyvendinti LEO LT bendrovę. Nežinau nė ką galvoti. Girdėjau, kad su Rusija slapta pasirašyta sutartis dešimt metų pirkti elektrą iš rusų. Žinoma, jei tai tiesa, kam mums reikalinga sava atominė elektrinė? O aš tuo tarpu turiu įtikinėti Latvijos, Estijos ir Lenkijos prezidentus, kad ją tikrai statysime...

2009 metų kovo 26 diena, Vilnius. Šiandien Pilietybės komisija atmetė du prašymus suteikti Lietuvos pilietybę išimties tvarka. Amerikietė Katherine Copely jau keletą metų yra lietuvio čiuožėjo Deivido Stagniūno partnerė, ši dailiojo čiuožimo šokių pora iškovojo teisę dalyvauti olimpinėse žaidynėse. Deja, yra kliūtis – reikia turėti Lietuvos pilietybę, o po Konstitucinio Teismo išaiškinimo komisijai nepakako argumentų rekomenduoti man suteikti jai pilietybę išimties tvarka.

Toks pat sprendimas priimtas ir dėl Rusijos profesoriaus Andriejaus Piontkovskio, pakviesto dėstyti į Vy-

tauto Didžiojo universitetą.

2009 metų kovo 31 diena, Vilnius. Staigmeną pateikė mano patarėjas vidaus politikos klausimais Lauras Bielinis. Jis man pranešė, kad kandidatuos į Europos Parlamentą ir atstovaus partijai „Libertas“, kurios įkūrėjas – airis Declanas Ganley. Labai netikėtas sprendimas. Prisipažinsiu, nedaug žinau apie šią partiją – tik tiek, kad ji priešinasi Lisabonos sutarčiai. O aš buvau stipriai rėmusių šiuos susitarimus politikų gretose.

Reagavau į šią žinią tolerantiškai: kiekvienas turi teisę pasirinkti savo kelią. Bet įvykiai ir – svarbiausia – paties L. Bielinio vieši pareiškimai komplikavo padėtį. Sunku suprasti, kaip jis galės dirbti mūsų komandoje, kai jo nuomonė iš esmės skiriasi? Mano štabas į šią žinią reagavo labai priešiskai.

Beje, L. Bielinis prašė manęs priimti į Vilnių atvykusių „Libertas“ vadovą. Atsisakiau.

Naktį beveik nesumerkiau akių. Nusprendžiau, kad ryte atvykęs į Prezidentūrą paprašysiu L. Bielinio atsistatydinti.

2009 metų balandžio 1 diena, Vilnius. Atvykęs į Prezidentūrą, pirmiausia išsikviečiau Ramūną Vilpišauską ir Ritą Grumadaitę. Pranešiau, kad po vakarykščių viešų Laro Bielinio pareiškimų nutariau paprašyti jo nedelsiant pasitraukti. Spauda smarkiai aptarinėja šią istoriją. Net pasigirdo spėlionių, ar tai ne balandžio 1-osios pokštas.

Šiandien baigėme redaguoti net keturis kartus perrašintą metinį pranešimą Seimui.

2009 metų balandžio 5 diena, Praha-Vilnius. Prahoje tikras pavasaris, gatvėse, skveruose, parkuose gausu žmonių, labai daug turistų. Čekija dabar pirmininkauja ES. Naudodamiesi NATO konferencija, čekai pakvietė į Prahoje surengtą Europos Vadovų Tarybos posėdį ir JAV prezidentą Baracką Obamą. Jis čia pasakė kalbą, kurios klausėsi 10–20 tūkstančių žmonių. Iš anksto buvo skelbiama, kad Prahoje B. Obama išdėstys savo naujosios užsienio politikos programą.

Bus daugiau.

NATO šalių vadovai susitiko su neseniai išrinktu JAV prezidentu Baracku Obama.

AKIŲ LIGOS

**DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER**
Akių ligos – chirurgija
150 E. Huron, Suite 1000
Chicago, IL 60611
Valandos susitarus
Tel. 312-337-1285

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

DANTŲ GYDYTOJAI

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai
**4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
55 E Washington, Ste 2401,
Chicago, IL**
Tel. 708-422-8260

Dr. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-8101
Valandos susitarus

SKAUSMO GYDYMAS

DR. RENATA VARIAKOJYTĖ
SKAUSMO GYDYMO SPECIALISTĖ
7600 W. College Drive
Palos Heights, IL 60463
Tel. 708-361-5550
Nugaros, kaklo, galvos, sąnarių bei kitų
skausmų gydymas

**SKELBIMŲ SKYRIAUS
TEL. 773-585-9500**

VIDAUS LIGOS

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
**6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638**
Tel. 773-229-9965
Valandos susitarus

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

ŠIRDIES IR KRAUJAGYSLIŲ LIGOS

Vokietijos Vienybės diena

Atkelta iš 5 psl.

tuvai, bet ir visiems Rytų bloko kraštams. Galiausiai, šiose šalyse lemiamą žodį turėjo ne spygliuotos tvoros, tankai ar slaptosios tarnybos – tai buvo Vilniuje, Leipcige ir kitose vietose vis aktyviau besiburiančios taikūs, beginkliai, paprasti žmonės. Žmonės, sugebėję įrodyti, jog jie yra tauta, ir šalies valdžia privalo paklusti jos valiai. Tai jie ir jų sumanūs vadovai nugriovė ir Vokietijos sieną, ir viso Rytų bloko geležinę uždangą.”

Kokia padėtis šiandien? Po 22 metų kas penktas Vokietijos gyventojas dar niekada nėra buvęs Rytų Vokietijoje. Per 70 proc. gyventojų sako aiškiai jaučiantys mentaliteto skirtumus tarp senųjų ir naujų Vokietijos žemių gyventojų. O Europoje? Ekonominiai pastarųjų metų sunkumai ir milijoninės įmokos į euro gelbėjimo fondą daugelį europiečių priverčia iš pagrindų abejoti „Europos projektu”.

Anot prelegento, klausimo, ar buvo prasminga įkurti Europos ekonominę ir pinigų sąjungą prieš tai labiau nesustiprinus politinės sąjungos, svarba akivaizdi. Tačiau šiaandien aktualesnis klausimas yra, ar iš viso norime politinės sąjungos, kurią stiprinant neišvengiamai turėsime atiduoti dar daugiau šalies suverenumo, ir ar tokia sąjunga iš viso įgyvendinama? Ar kada nors neprieisime išvados, kad tarp kai kurių valstybių tiesiog egzistuoja tie „nesuderinami skirtumai”, taip gerai pažįstami iš Hollywood garsenybių skyrybų?

R. Čuplinskas priminė, jog Europos susivienijimo išeities taškas buvo ir tebelieka bendras jos piliečių siekis, kad žemynas gyventų taikoje. Prelegento teigimu, jau vien ši prielaida reikalauja stiprios politinės sąjungos ir veiksmingos užsienio bei saugumo politikos. Tai įrodo daugelis pavyzdžių, bene skaudžiausiai – Srebrenicos žudynės. Čuplinskas pabrėžė, jog svajonė apie politiškai vieningą Europą sąlygoja ne lėtą kul-

R. Čuplinskas kalba Vokietijos Vienybės dienos minėjime.

tūrinį šalių ištrynimą, o pasiryžimą gerbti vieni kitų skirtumus ir iš jų mokytis. „Savaime suprantama, kad tokiomis sąlygomis rasti politinį konsensumą yra sunkus uždavinys, reikalaujantis daug įdirbio. Tačiau kartais kelias į tikslą ir yra pats tikslas.” Kalbos pabaigoje Čuplinskas vy-lėsi, jog Europos likimas – ne nuleisti rankas dėl „nesuderinamų skirtumų”, o stropiai ir nuosekliai dirbti jų įveikimo vardan. Jo nuomone, Europa nėra savitikslis, ji – nepakartojama proga ir galimybė sukurti kažką naujo. „Linijos, kurias Hitler ir Stalin nubrėžė Europos, o sąjungininkai – Vokietijos žemėlapyje, dar gyvos mūsų galvose, tačiau, manyčiau, esame gerame kelyje jas ištrinti.”

Vokietijos Lietuvių Bendruomenės
„Informacijų” redakcija

Paroda apie „Titaniko“ laivo tragediją tebejaudina lankytojus

ALGIS VAŠKEVIČIUS

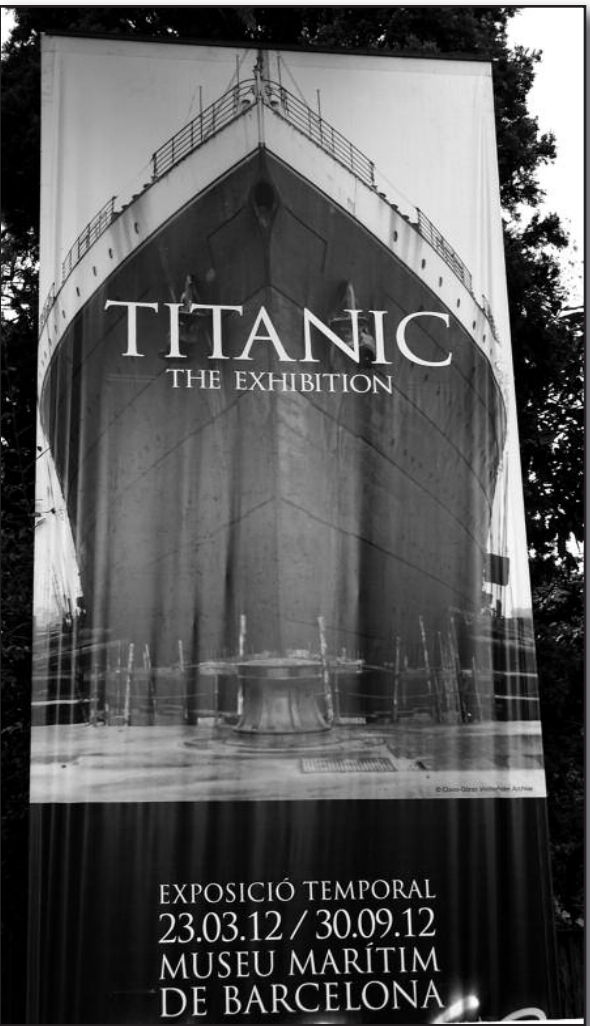
Net ir praėjus šimtui metų po to, kai į vandenyno gelmes amžiams paniro neskęstančių laikytas „Titaniko“ laivas, plaukęs iš Didžiosios Britanijos į Jungtines Amerikos Valstijas, ši tragedija jaudina daugybę žmonių visame pasaulyje. Apie tai itin daug kalbama šiais metais, kai balandžio 15-ąją sukako lygiai šimtas metų nuo šios katastrofos. Ta proga įvairiose pasaulio šalyse vyko daugybė minėjimų, išleista dar daugiau knygų, sukurta filmų.

„Drauge“ jau rašyta apie tai, kad ir Lietuva paminėjo šią sukaktį. Pasirodė įdomi, dokumentiniais faktais paremta ir originaliomis nuotraukomis iliustruota knyga „Titaniko lietuviai“, kurioje pabandyta iš atskirų nuotrupų sudėlioti pasakojimą apie keturis lietuvius, atsidūrusius tų tragiškų įvykių sukuryje – kunigą iš Sūduvos krašto Juozą Montvilą, apie kurį yra išlikę daugiausia medžiagos, Lietuvos žydą Eliezera Gilinskį, Simą Baniulį, dėl kurio net tikro vardo abejojama, bei laivo „Birma“ kapitoną Liudviką Stulpiną.

Po šimto metų pagaliau įamžintas kunigo Montvilos atminimas – jo gimtinėje, netoli Marijampolės esančiame Nendrinikių kaime, pastatytas paminklinis akmuo, sutvarkyta buvusios sodybos teritorija, o Liubave, kur jis kelerius metus dirbo, vasarą iškilo medinis koplytstulpis, į jo atidengimo iškilmes susirinko daugybė Montvilų šeimos atstovų, tarp jų ir pirmą kartą į Lietuvą atvykusi J. Montvilos brolio anūkė Marianne Klepacki.

Neblėstantį susidomėjimą šia istorija rodo ir pasaulyje rengiamos parodos, kuriose pristatoma laivo istorija ir jos tragiška pabaiga. Tokių parodų yra keletas, bet pagrindinė, per pasaulį keliaujanti paroda, kurią yra parengęs „Titaniko“ fondas, visada ir visur sulaukia didžiulio susidomėjimo. Šiemet tokia paroda nuo kovo pabaigos iki paskutinės rugsėjo dienos rodyta Ispanijoje, Barselonos mieste, kur ji susilaukė kelių šimtų tūkstančių žiūrovų, o paskutinę jos darbo dieną prie Jūros muziejaus nuvingiavo didžiulė eilė.

Sumokėjus už bilietą apie 16 dolerių, eilėje teko palaukti daugiau kaip dvi valandas, o parodos laikas paskutinėmis jos savaitėmis buvo pratęstas iki 10 valandos vakaro. Iš pačių įvairiausių šalių atvykę turistai ir vietos gyventojai pirmiausia galėjo patekti į patalpą, kur tarsi buvo atkuriami kecionė „Titaniku“ – nuo ženklų su reiso pavadinimu iki įvairių lagaminų ir dėžių. Šalia – ir didelis laivo kapitono Edward J. Smith portretas.

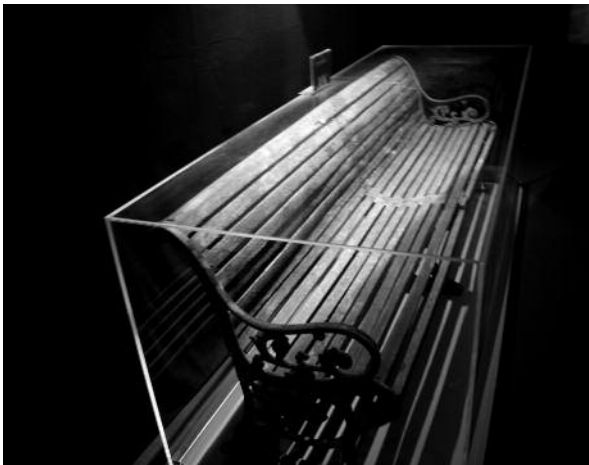

Pasirinkus garso įrangą, kur 12 kalbų galima buvo klausytis pasakojimo apie parodos rodomus, lankytojai galėjo savarankiškai domėtis kiekvienu čia pateikiamu daiktu, gilintis į atskirų laivų keliavusių asmenų gyvenimo ir tragiškos žūties ar stebuklingo išgelbėjimo istorijas, pamatyti autentiškus, iš vandenyno gelmių ištrauktus „Titaniko“ daiktus. Pats „Titanikas“ šiemet yra įtrauktas į pasaulinės organizacijos UNESCO saugomų objektų sąrašą.

Parodoje iš viso pa-

Pirmosios klasės kajutė.

Suolas iš vandenyno gelmių.

teikiama beveik 200 įvairiausių rodomų, tarp jų ir labai retų bei jaudinančių – tai vienintelis oficialus laivo keleivių, o taip pat ir vėliau atpažintų lavonų sąrašas, tai anglies, kuria buvo varomas milžiniškas laivas, gabalas, tai įvairios indų detalės, vieno iš keleivių kostiumas, prie nuskendusio kūnų rasti papuošalai – žiedai, pakabukai, kitos relikvijos. Taip pat galima buvo išvysti daug įdomių retų fotografijų, laiškų, kurie buvo išsiųsti iš laivo. Čia po dideliu stiklo gaubtu buvo ir vienos iš kajučių durys, o dar vienoje patalpoje netgi atkurtas nemažas ledo gabalas, kurį kiekvienas galėjo paliesti ir pajusti jo stingdantį šaltį.

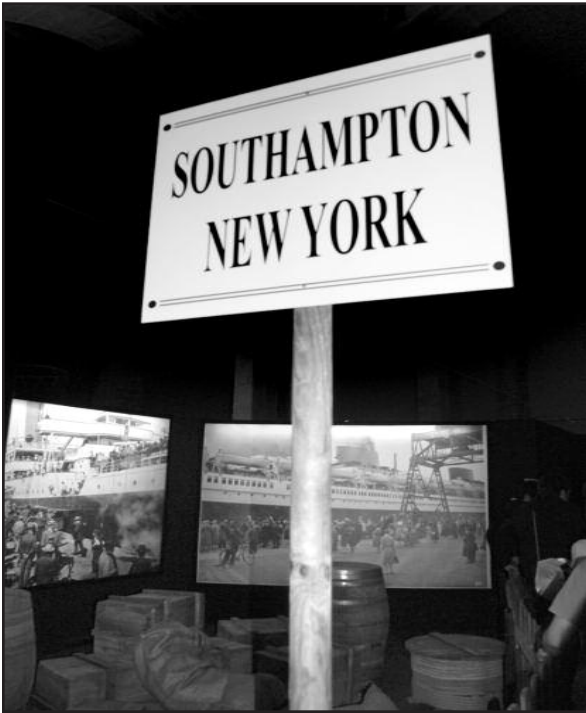
Parodoje buvo draudžiama fotografuoti, tačiau lankytojai, matydami labai įdomius daiktus, kartais nepaisydavo draudimų ir pusiau slapčia nuspausdavo aparatų mygtukus. Negalėjai susilaukti, matydamas puikiai atkurtus natūralaus dydžio laiptus, pažįstamus ir iš garsiojo filmo „Titanikas“, taip pat atkurtas pirmosios bei trečiosios klasės laivo kajutes su įvairiausiais jose buvusiais buities daiktais, rūbais, taip pat pagrindinį spindintį pirmosios klasės koridorių.

Labai įdomu buvo pamatyti ir kitus autentiškus šimto metų senumo daiktus – šalia jų pateiktos žmonių, kuriems šie daiktai priklausė, istorijos. Tai ir pasakojimas apie tragišką vienos švedų šeimos likimą bei nuotrauka, kurioje matyti ant sutuoktinės rankos piršto spindintis žiedas – tą patį žiedą buvo galima pamatyti stende. Dar viena itin jaudinanti nuotrauka vaizduoja ketverių metų mergaitę iš Šveicarijos Louise Kink (1908–1992), kuri kartu su tėvais ir seserimi plaukė „Titaniku“ į Ameriką, nes šeima buvo nutarusi įsikurti

Milwaukee, Wisconsin valstijoje.

Nuotraukoje lankytojų dėmesys atkreipiamas į Louise batelius, kurie čia pat rodomi po stiklu. Tai tie patys bateliai, kuriuos ji avėjo, kai buvo išgelbėta „Carpathia“ laivo, o šalia padėtas ir antklotas, į kurį mažoji mergaitė buvo suvyniota. Po daugelio metų išsaugotas relikvijas ji nutarė perduoti „Titanic“ fondui, kad lankytojai visame pasaulyje galėtų juos pamatyti. Nuo pat to laiko, kai 1985 metais laivas buvo aptiktas 3,8 kilometrų gylyje vandenyno gelmėse, moteris aktyviai pasisakė už tai, kad jis nebūtų judinamas ir lankomas.

Apžiūrėjus daugybę įdomių parodos rodomų, primenančių apie amžiaus katastrofą, kuri nusiėnė 1,517 gyvybių, patenki į salę, kurioje surašyti

Primenamas laivo kelias.

visų laivų plaukusių ir žuvusiųjų vardai ir pavardės. Iš pradžių – laivo igula, po to – trečiosios klasės keleivių sąrašas, o ant didžiausios sienos – pirmosios ir antrosios klasės keleivių abėcėlinis sąrašas. Čia tarp kitų – ir kunigo J. Montvilos pavardė, šalia nurodyta, kad jis žuvo būdamas 27 metų.

Pasibaigus parodos Barselonoje laikui, ji netrukus bus parodyta kitame pasaulio kampelyje. Ten taip pat rikiuosios eilės žiūrovų, nes ši tema tebedomina vis naujas žmonijos kartas.

Eilės į parodą.

A. Vaškevičiaus nuotr.

„Tikrai ne sau gyveno“

A. a. Mariją Dičpinigaitienę Barienę Dubinskaitę prisimenant

DANGUOLĖ KVIKLYTĖ

A. a. Mariją Barienę retkarčiais sutikdavau maisto parduotuvėje. Į parduotuvę ji dažniausiai ateidavo ne viena, bet palydėdama kokį nors vyresnio amžiaus kaimyną, kuris be jos pagalbos nebūtų galėjęs iš namų išeiti ir apsipirkti.

Sutikus visuomet gerai nusiteikusią Mariją Barienę, buvo sunku atspėti, kad beveik 100 metų išgyven-tame gyvenime jai teko išgyventi du pasaulinius karus, priverstinai pa-likti Lietuvą, vienai išauginti dvi dukras, išleisti jas į mokslus. Ji gimė 1914 m. liepos 21 d. Peterburge, Ru-sijoje, kelias savaites prieš Didžiojo karo pradžią. Jos tėvas Andrius Du-binskas buvo vienas iš Peterburge gyvenančių lietuvių, tautinio atgimi-mo veikėjų, kuriam 1904 m. pavyko įtikinti Rusijos vidaus reikalų minis-terijos valdininką, kad lietuviams gražintų visą jų spaudą be jokių suvaržymų. Tarp 1921–1922 m. jis bu-vo Lietuvos konsulas Petrograde, bet kadangi aplinka buvo nesaugi, su šeima grįžo atgal į Lietuvą.

Po karo 1952 m. atvykusi į Ame-riką, Marija Barienė su savo motina ir dukromis apsigyveno Čikagoje. Ji tapo veiklia lietuvių bendruomenės nare. Neužmiršusi paauglystėje Kau-ne įgyto pomėgio dainai Čikagoje ji daug metų priklausė Čikagos lietu-vių operai ir „Dainavos“ ansamblui. Savanoriaudama talkino Amerikos lietuvių tarybos, vėliau – laikraščio „Lietuvių balsas“ raštinėse. Gyven-dama Brighton Park apylinkėje, ji buvo aktyvi vietinės Lietuvių Ben-druomenės apylinkės ir Švč. Mergelės Marijos Nekaltojo Prasidėjimo lietuvių parapijos narė.

Iki pat pensijos dirbdama medi-cinos slauge Čikagos Šv. Elizabeth ligoninėje, atliekamą savo laiką sky-rė labdaros darbams. Pažįstami ne-prisimena, kiek metų Marija Barienė priklausė 1959 m. įsteigta Lietuvos Dukterų draugijai, bet galvoja, kad ji galėjo būti viena iš jos pirmųjų na-rių. Dukterų draugijos tikslas – ty-liai, konfidencialiai suteikti pagalbą į nelaimę patekusiems lietuviams. Dukterys lanko vienišus žmones ir li-gonius, suranda pastogę namų nete-kusiems, duoda viltį tiems, kurie yra ją praradę. Marija Barienė su malo-numu atliko ne tik jai skirtas labda-

Marija Barienė.

ros užduotis, bet ir daug metų būda-ma Dukterų draugijos sekretorė rašė nepaprastai įdomius protokolus. Pasak ilgametės Dukterų draugijos pirmininkės Joanos Krutulienės, Marija Barienė buvo „nepaprasta asmenybė“ ir be jos talkos draugija nebūtų apsiėjęsi.

Devyniasdešimt aštuonerių me-tų sulaukusi Marija Barienė apie savo amžių nekalbėjo, tačiau mane ir kitus, kurie žinojo jos amžių, stebino jaunatviška išvaizda, energija ir blai-vus protavimas. Iki paskutinių savo gyvenimo dienų ji lengvai rasdavo kalbą su jaunais ir vyresniais. Užklausta, kokį jaunystės eleksyrą vartoja, Marija Barienė pagalvojusi atsakė, kad vyresniesiems reikia žiū-rėti, kad jų kasdienybėje būtų pu-siausvyra – skirti laiko ne tik poil-siui, bet ir bendravimui su žmonėms. Jos manymu, vienas iš didžiausių se-natvės pavojų – tai atitrūkimas nuo žmonių, bendruomeniškumo prara-dimas.

Marija Barienė mirė 2012 m. rug-sėjo 3 d. po trumpos ligos. Liūdesyje liko duktė Birutė Sturmer su vyru Donald, duktė Dalia Taurienė su vy-ru dr. Arvydu Tauru, brolis dr. Viktoras Dubinskas, anūikai ir proanūkiai.

Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos kun. Jaunius Kelpšas lai-dotuvių šv. Mišiose taikliai pastebė-jo, kad sutikęs Mariją Barienę matei, jog ji tikrai tikėjo į Dievą, džiaugėsi Jo duotu gyvenimu ir „tikrai ne sau gyveno“.

A † A

ANGELĖ KATELIENĖ

Mirė 2012 m. spalio 13 d., sulaukusi 97 metų.

Nuliūdę liko: duktė Angelė Katelytė Lawler, giminės Lietuvoje Zita, Laura ir Greta, Californijoje Aldona Čingienė su šeima.

Velionė bus pašarvota trečiadienį, spalio 17 d. 9 val. ryto Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčioje Marquette Park.

Šv. Mišias už a. a. Angelės sielą atnašaus kun. iš Lietuvos Edvinas Rimavičius.

Nuliūdusi šeima

A † A
MONIKA LABUNSKAITĖ
STEIKŪNIENĖ

Į Amžinybę iškeliavo 2012 m. spalio 13 d. Monstern Med IN, Senelių namuose, Indianoje.

Gimė 1917 m. sausio 7 d. Lietuvoje, Kaune. Atvykusi į Ame-riką gyveno East Čikagoje, po to – Highland Indiana.

Nuliūdę liko: dukra Danutė su vyru John, sūnūs Algis su žmona Brone, anūkas Lanc su drauge Teresa, sesuo Elena Cvili-kienė Lietuvoje, brolienė Elena Pocius su šeima Indianoje, kele-tas sūnėnų ir dukterėčių Amerikoje ir Lietuvoje.

Velionė bus pašarvota trečiadienį, spalio 17 d., nuo 4 val. p. p. iki 7 val. v. Fagen Miller laidojimo namuose, 2828 Highway Ave., Highland, Indiana.

Atsisveikinimas su a. a. Monika vyks Čikagoje ketvirtadienį, spalio 18 d., 9 val. r. Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčioje, 6812 S. Wasthenaw Ave., Čikagoje, Marquette Park, kurioje 10 val. r. už velionę bus aukojamos šv. Mišios. Po Mišių a. a. Monika bus palaidota prie savo vyro Jono bei sūnaus Vyto Šv. Kazimiero kapinėse.

Nuliūdusi šeima

A † A
AUKSĖ ANTANAITIENĖ
RIMKUTĖ

Mirė 2012 m. spalio 12 d.

Gimė Kaune, Lietuvoje. Gyveno Joliet, IL.

Nuliūdę liko: dukterys Guoda Antanaitis, Daina Antanaitis su vyru Tom Conaway, Gaile Vitas su vyru Robertu, Indrė Anta-naitis-Jacobs ir Jura Janusevičius, anūikai Cuitlahuac Almis Velazquez, Giedrė-Liepa Antanaitis, Ažuolas Juozas Antanaitis, Paulius ir Andrius Vitas; pusseserė Dalia Šlenienė su vyru Liu-du. Taip pat kiti šeimos nariai, draugai ir pažįstami Amerikoje bei Lietuvoje.

Velionė buvo pašarvota pirmadienį, spalio 15 d., nuo 4 val. p. p. iki 9 val. vak. Petkus Lemont laidojimo namuose, 12401 S. Archer Ave. (arti Derby Rd.), Lemont.

Laidotuvės vyks antradienį, spalio 16 d., 10:30 val. r. Iš Petkus Lemont laidojimų namų a. a. Auksė bus palydėta į Pal. Jurgio Ma-tulaičio misiją, kurioje 11 val. r. buvo aukojamos šv. Mišios. Po šv. Mišių a. a. Auksė bus palydėta į Šv. Kazimiero kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti atsisveikinime ir laidotuvėse.

Liūdinti šeima

Laidot. direkt. Donald M. Petkus, tel. 800-994-7600 arba
www.petkusfuneralhomes.com

A † A
Architektas
LIUDAS STANKAITIS

Po trumpos, sunkios ligos mirė 2012 m. spalio 13 d.

Gimė 1933 m. sausio 1 d. Joniškyje, Lietuvoje.

Buvo ramaus būdo, su ypatingai geru humoro jausmu. Džiaugėsi gyvenimu, didžiavosi savo sūnumis, marčiomis, vaikaičiais ir visa šeima.

Dideliame liūdesyje liko: žmona Dalia, sūnus Liudas su žmona Julyte ir jų dukrytės Lucyte ir Gabija, sūnus Alius su žmona Deana ir jų vaikai Grantukas ir Alenutė; sesuo Operos solistė Danutė Stankaitytė, a. a. sesers Vlados Pargauskienės dukros Dana Murray su šeima ir Vida Burklow su šeima, pusse-serės Vida Stankaitytė Katkevičienė su šeima ir Angelė Stan-kaitytė Naudužienė su šeima Lietuvoje. Taip pat ypatingai daug gerų draugų, giminių Lietuvoje ir Čikagoje bei kitose valstijose.

A. a. Liudas buvo brolis a. a. Onos Baužienės ir a. a. Vlados Pargauskienės.

Mūsų mylimas a. a. Liudas buvo pašarvotas Petkus Lemont laidojimo namuose, Lemont. Šv. Mišios už a. a. Liudą buvo auko-jamo antradienį, spalio 16 d. Pal. Jurgio Matulaičio misijoje.

Laidotuvės buvo privačios.

Liūdinti šeima ir visi artimieji

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

■ **Spalio 20 d., šeštadienį, Amerikos** lietuvių teatras „Viltis“ kviečia į spektaklį „Tiktai dėl Tavęs“, skirtą Maironio 150-osioms gimimo metinėms paminėti. Spektaklis bus rodomas Beverly Arts Center (2407 W. 111th St., Chicago, IL 60655). Pradžią 7 val. v. Bilietus galima įsigyti „Lietuvėlėje“ (5741 S. Harlem Ave., Chicago, IL 60637), kavinėje „Smilga“ (2819 W. 83rd St., Darien 60561), „Lithuanian Plaza Bakery& Deli“ (9921 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465), Brighton Park ir Marquette Park parapijose.

■ **Lietuvos Dukterų draugijos iškilmingi** „Rudens pietūs“ įvyks spalio 21 d., sekmadienį, 12:30 p. p. PLC didžiojoje salėje, Lemont. Pietų metu bus pagerbta viena pirmųjų draugijos narių, iškilioji visuomenininkė, žurnalistė, filantropė Stasė Semėnienė. Turbūt nerasime mūsų lietuviškoje visuomenėje žmogaus, kuris jos nepažintų, tad tikimės, kad daug mūsų visuomenės narių atvyks į jai skirtą pagerbimą. Pasivaišinsime skaniais pietumis, pasidalinsime mintimis apie St. Semėnienę, pasiklausysime puikios programos ir išbandysime laimę loterijoje. Vietas prašome užsisakyti tel. 708-499-4845 (Aldona Rukuižienė) arba tel. 708-246-9472 (Milda Jakštienė).

■ **Spalio 21 dieną, sekmadienį**, po šv. Mišių Tėvų jėzuitų koplyčioje Jaunimo centro Moterų klubas kviečia visus į kavinę pasivaikšinti mieliniais blynais su obuolių koše, kava ir pyragu. Visi mielai laukiami.

■ **Spalio 27 dieną, sekmadienį, 5 val. p. p.** Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijoje vyks Jaunimo Mišios. Po Mišių – pabendravimas ir jaunimo programa. Tel. pasiteirauti 630-257-5613.

■ **Lapkričio 2 d., penktadienį, 7:30 val. v.** Čiurlionio galerijoje, Jaunimo centre (5620 S. Claremont Ave., IL 60636) vyks Sigutės Ach parodos atidarymas ir Roberto Danio poezijos vakaras „Vienatvės paros“. R. Danio poeziją skaitys aktorė Birutė Mar, smuikuos Sigitas Rubis.

■ **Lapkričio 4 d., sekmadienį, Lietuvių** dailės muziejuje, Pasaulio lietuvių centre (14911 127th St Lemont, IL) vyks Vydūno jaunimo fondo 60-mečio minėjimas. Pradžią 12:30 val. p. p.

■ **Spektaklis „Jis ir Ji“, pastatytas** pagal rašytojo Jono Biliūno (1879–1907)

ir jo žmonos Julijos Janulaitytės-Biliūnienės (1880–1978) laiškų, lapkričio 4 d., sekmadienį, 2 val. p. p. vyks Čiurlionio galerijoje, Jaunimo centre (5620 S. Claremont Ave., Chicago, IL 60636). Scenarijaus autorė ir režisierė – Birutė Mar. Vaidina: Birutė Mar ir Aleksas Kazanavičius, dalyvauja smuikininkas Sigitas Rubis.

Smuikininkas Sigitas Rubis.
Smuikininko asm. albumo nuotr.

■ **Pasaulio lietuvių centro madų paroda** „Lady in Red“ vyks sekmadienį, lapkričio 11 d., 12:30 val. p. p. centro Ritos M. Riškų salėje. 12:30 val. kokteiliai; 1 val. p. p. pietūs; 1:30 val. p. p. madų paroda. Įėjimais 35 dol. Vietas užsisakyti galima tel. 630-257-0153 (Žibutė Pranckevičienė) arba tel. 630-852-3204 (Daina Siliūnienė).

IŠ ARTI IR TOLI...

■ **Lapkričio 3–4 dienomis Lietuvių** namuose (2715 E. Allegheny Ave., Philadelphia, PA 19134) vyks mugė. Norintys joje prekiauti prašomi kreiptis į Virgų Volertą tel. 610-664-9425 arba el. paštu volertas@verizon.net

■ **JAV LB San Francisco apylinkė** kviečia į „Rudens balių“, kuris vyks Latvių namuose (425 Hoffman Ave., San Francisco, CA 94114) lapkričio 10 d. nuo 5 val. p. p. iki 10 val. vakaro. Programoje: koncertas, vakarienė, aukcionas, loterija, šokiai ir daug malonių staigmenų! Daugiau informacijos gausite el. paštu: dajana_@hotmail.com

■ **The Lisker Music Foundation ir The People's Wave of Chicago** lapkričio 10 d. 7 val. v. kviečia į lietuvių pianisto Andriaus Žlabio ir smuikininko David Lisker koncertą, kuris įvyks Gorton Center Baggett auditorijoje (400 E. Illinois Rd., Lake Forest, IL 60045). Daugiau informacijos tel. 847-272-7003.

Maloniai kviečiame

lietuviškų organizacijų, JAV LB apylinkių, labdaros organizacijų, lituanistinių mokyklų atstovus ir mūsų skaitytojus dalyvauti iškilminguose

laikraščio „Draugas“ pietuose.

Pietūs vyks spalio 28 dieną, sekmadienį, Willowbrook Ballroom

(8900 S. Archer Ave., Willow Springs, IL 60480)

Pradžią – 1 val. p. p.

Meninę programą atliks jaunoji dainininkė Agnė Giedraitytė
Daugiau informacijos tel: 773-585-9500 arba el. paštu: administracija@draugas.org

Brighton Park Švč. Mergelės Marijos Nekaltojo Prasidėjimo parapijoje rengiamos sekmadienio kavutės „Agapės“ grupės pirmininkė Salomėja Daulienė nusiuntė 1,000 dol. auką Vilkaviškio vyskupui Rimantui Norvilai. Auka skirta Vilkaviškio vyskupijos jaunimo, šeimos ir Katechetikos centrų veiklai, keliant šeimų gerovę, ugdat jaunimo tikėjimą.

New York apylinkėje

■ **Spalio 20 d. 6 v. v., šeštadienį, Our Redeemer Lutheran Church and School** (69 Main Rd., Aquebogue, NY 11931) vyks „Halloween šokių maratonas“. Įėjimo mokestis suaugusiems – 10 dol. (atėjusiems be kostiumo – 50 dol.). Vaisės – su-neštinės. Daugiau informacijos galite gauti el. paštu furajevs@yahoo.com arba tel. 631-384-3888 (Snieguolė).

■ **Amerikos lietuvių rokenrolo grupė** „Steel Wolf“ („Geležinis vilkas“) – Mark Vytas Adomaitis, Paulius Naronis, Algis Kezys ir Greg Szlezak – spalio 20 d., šeštadienį, nuo 10 val. v. iki vidurnakčio pasirodys Bayside Pizzeria Uno (39-02 Bell Blvd., Bayside in Queens, NY).

■ **Sekmadienį, spalio 21 d., Apreiškimo** parapijos salėje (259 North 5th St., Brooklyn, NY 11211) po 10 val. r. šv. Mišių įvyks dokumentinio filmo apie Juozą Brazaitytį pristatymas.

■ **Nuo spalio 21 d. James Fuentes Gallery** (55 Delancey St., New York, NY 10002) pradės veikti Jono Meko fotografijų paroda „Images Out of Darkness“. Galerija dirba trečiadieniais-sekmadieniais nuo 11 val. r. iki 6 val. v. Tel. pasiteirauti 212-577-1201.

■ **JAV LB Kultūros taryba spalio mėnesį** paskelbė Maironio mėnesiu. Ta proga NY apygarda, Manhattan ir Brooklyn-Queens apylinkės kartu su LR generaliniu konsulatu New York organizuoja koncertą, skirtą Maironio 150-osioms gimimo metinėms paminėti. Koncertas vyks Salmagundi Club (47 Fifth Ave., New York, NY 10003) spalio 26 d.

7:30 val. v. Dalyvauja dainininkė Jūratė Švedaitė ir aktorius Egidijus Stancikas.

Dainininkė Jūratė Švedaitė.
Organizatorių nuotr.

■ **Seselių rėmėjų sąskrydis ir Vėlinių** dienos paminėjimas Putnam vyks sekmadienį, spalio 28 d., nuo 10:30 val. r. Tikėjimo metus pristatys brol. Julius Sasnauskas, OFM. Jis skaitys paskaitą „Kas tai ir kodėl?“ 11:15 val. r. – šv. Mišios už vienuolijos mirusius rėmėjus ir geradarius. 12 val. p. p. – Rėmėjų valdybos atstovo pranešimas. 12:30 val. p. p. – pietūs. 1:30 val. p. p. Vėlinių dienos paminėjimas (ves brolis Julius Sasnauskas), po jų – kapų lankymas, žvakučių uždegimas Dangaus vartų kapinaitėse, šiais metais palaidotų asmenų kapų bei naujų antkapių šventinimas, Vėlinių dienos Mišparai su palaiminimu. Pasi-teiravimui: tel. 860-928-7955; el. paštas sesigne@gmail.com.

Spalio 14 d. trys Šiaurės Amerikos lietuvių chorai – Cleveland „Exultate“ (vadovė Rita Čyvaitė-Kliorienė), Toronto „Volungė“ (vadovė Dalia Skrin-skaitė-Viskontienė) ir Čikagos „Dainava“ (vadovas Darius Polikaitis) – pakvie-tė muzikos mylėtojus į nuostabų kon-certą Trinity Christian College Ozinga Chapel Auditorium (6601 W. College Dr., Palos Heights, IL).

Dviejų dalių koncerto programa, kurioje skambėjo ne tik lietuvių autorių kūriniai, bet ir Charles Gounod „Mišios šv. Cecilijos garbei“, pavergė žiurovus ir klausytojus.

Nuotraukoje: jungtiniam chorui diriguoja Rita Čyvaitė-Kliorienė.

Jono Kuprio nuotr.

